

Izveštaj u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive – Pillar 3

UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd

sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine

Maj 2021 .

SADRŽAJ

1.	STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA.....	2
2.	KAPITAL.....	13
3.	ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI	22
4.	INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA	24
5.	ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA	26
6.	KREDITNI RIZIK	27
6.1	Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki28
6.1.1	Obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi	29
6.1.2	Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi	31
6.1.3	Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu rezervisanja.....	31
6.1.4	Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama	33
6.1.5	Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja.....	34
6.1.6	Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća.....	36
6.1.7	Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna Rezerva.....	37
6.1.8	Prikaz promena u isprawkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama	38
6.1.9	Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge	40
6.1.10	Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika.....	40
7.	TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI.....	41
8.	OPERATIVNI RIZIK.....	43
9.	KAMATNI RIZIK	43
10.	IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA.....	44
11.	POKAZATELJ LEVERIDŽA.....	44
12.	SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE banke koji se odnose na kvalitet aktive BANKE.....	44
12.1.	Podaci i informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom rizik44
12.2	Podaci i informacije koje se odnose na internu klasifikaciju potraživanja57
12.3	Podaci i informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom58
12.4	Podaci i informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja63
12.5	Podaci i informacije koje se odnose na politiku otpisa potraživanja63
12.6	Podaci i informacije koje se odnose na prihode od kamate i njihovo priznavanje64
12.7	Podaci i informacije koje se odnose na restrukturirana potraživanja66
13.	Izveštaji za bankarsku grupu.....	71

UVOD

Ovaj Izveštaj je sačinjen u skladu s Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke objavljenom u Službenom glasniku broj 103/2016. i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive.

Banka posluje pod imenom UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd. Sedište Banke je u Beogradu, Rajičeva 27-29.

1. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka objavljuje podatke, odnosno informacije koji se odnose na strategiju i politike za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, i to:

- Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika;
- Strukturu odnosno organizaciju funkcije upravljanja rizicima;
- Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika;
- Tehnike ublažavanja rizika, kao i načine koje Banka koristi za obezbeđivanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika;
- Potvrdu Banke o adekvatnosti uspostavljenog sistema upravljanja rizicima u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju;
- Sažet opis povezanosti rizičnog profila Banke sa njenom poslovnom strategijom, kao i sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima, a na osnovu kojih zainteresovana treća lica mogu sama da ocene upravljanje rizicima banke, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima;
- Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja banke o rizicima.

Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika

Osnovne vrste materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju su:

- Kreditni rizik¹,
- Tržišni rizik²,
- Operativni rizik³,
- Poslovni rizik,
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi⁴,
- Rizik modela⁵.
- Reputacioni rizik,

¹ Uključuje Rizik neizvršenja obaveza (Čije su materijalno značajne podvrste FX indukovani kreditni rizik, Rizik države, Rizik zemlje), Rizik koncentracije, Migracioni rizik i Add-on za Kreditni rizik. Ostale nematerijalne potkategorije su: Rizik druge ugovorne strane, Rizik ulaganja, Rezidualni rizik, Rizik izmirenja i Kamatno-indukovani kreditni rizik. Rizik neizvršenja obaveza, Rizik koncentracije, Migracioni rizik i Add-on za Kreditni rizik zajedno predstavljaju ukupan Kreditni rizik.

² U materijalno značajne potkategorije se ubrajaju rizik kreditnog spread-a i IDRC (Incremental Default Risk Charge), dodatna komponenta kapitala obračunata na pozicije Knjige trgovanja, a koja potiče od rizika nastupanja statusa nemogućnosti izmirenja obaveza ("default") izdavaoca hartija od vrednosti. Ostale nematerijalne potkategorije tržišnog rizika su kamatni rizik u portfoliju namenjenom trgovanju, devizni rizik, bazni rizik, rizik volatlnosti, kreditni rizik migracije portfolija namenjenih trgovanju, rizik eliminisanja otvorene pozicije (navedeni rizici predstavljaju elemente VaR modela koji se koristi za obračun ekonomskog kapitala), Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti - CVA (Credit Valuation risk) i FundVA (Funding Valuation risk) koji predstavlja prilagođavanje izloženosti derivata usled Rizika izvora finansiranja

³ Uključuje internu i eksternu prevaru, odnose sa zaposlenima i bezbednost na radnom mestu, odnose sa klijentima, proizvode i poslovnu praksu, štetu na materijalnoj imovini, prekide u poslovanju i greške sistema i izvršenja transakcija i isporuku i upravljanje procesima, rizik uvođenja novih proizvoda i rizik poveravanja svojih aktivnosti drugim licima. Kondakt rizik (Legal risk), kao potkategorija odnosa sa klijentima, proizvoda i poslovne praksu, kao i operativni rizik u celini, smatraju se materijalno značajnim. Za materijalno značajne rizike Banka izdava Interni kapital.

⁴ U okviru Inventara rizika, kamatni rizik u bankarskoj knjizi (IRRBB) je klasifikovan kao rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (Gap risk). Kao nematerijalne potkategorije se izdvajaju Rizik opcija i Bazni rizik. Tokom Q4 2020 dodata je i nova potkategorija IRRBB rizika: Rizik modela (IRRBB – Behavioral model risk) koja je kvantifikovana kao nematerijalna.

⁵ Rizik modela se posmatra kao add on na interni kapital i obračunava se na kreditni rizik (bez Add-on-a) (2.4%), tržišni rizik (1.8%), operativni rizik (1.8%), poslovni rizik (1.4%) i reputacioni rizik (1.4%).

- Rizik likvidnosti⁶,
- Strateški rizik,
- Rizik usklađenosti poslovanja Banke,
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma,

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta. Prateći navedenu definiciju, ukupan kreditni rizik Banke u suštini predstavlja sumu Rizika neizvršenja obaveza, Rizika koncentracije, Migracionog rizika (rizik potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta) i Add-on za Kreditni rizik. Dodatno, Rizik neizvršenja obaveza, kao materijalno značajne podvrste, uključuje FX indukovani kreditni rizik, Rizik zemlje i Rizik države.

S obzirom da pripada UniCredit Grupi, Banka u svom radu poštuje principe utvrđene aktima Grupe, a koji su usvojeni i od strane odgovarajućeg organa na nivou Banke. Osnovni principi finansiranja, kao i etički principi, kojih se Banka pridržava definisani su poslovnim pravilima: *Credit Risk Management Framework* i *General Principles for Credit Activity*. Neki od najvažnijih principa finansiranja odnose se na sledeće:

- Kreditni rizik se preuzima samo ako celokupan odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita
- Preduslov finansiranja svake transakcije je detaljno razumevanje njenog ekonomskog smisla
- Kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procenjena pre preuzimanja kreditnog rizika, a odgovarajući rejting mora biti dodeljen pre puštanja kredita (kredit može biti odobren samo ako je klijentu dodeljen kreditni rejting)
- Svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica
- U kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljena postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik i ostale tržišne rizike. Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Za praćenje i upravljanje tržišnim rizicima u Banci zaduženo je Odeljenje za finansijski i tržišni rizik. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje tržišnim rizicima je Market risk strategija za UniCredit Group Srbija a.d. (u daljem tekstu MR strategija) koja uspostavlja posebne propise i definiše nadležnosti koji služe kao okvir poslovanja Sektora Privrednog i Investicionog Bankarstva i Sektora finansija, i posebno utvrđuje uloge Direkcije za poslovanja na finansijskom tržištu, Odeljenja finansija i Odeljenja za finansijski i tržišni rizik. Iz perspektive procesa, MR strategija pokriva:

⁶ U potkategorije rizika likvidnosti se ubrajaju: rizik povlačenja postojećih izvora finansiranja odnosno mogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja) i rizik otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti). Iako navedene potkategorije nisu materijalno značajne, rizik likvidnosti je ukupno posmatran materijalno značajan.

- Definisane nosioca rizika i odgovornosti u UCG Srbija
- Definisane strukture limita;
- Proces za definisanje limita;
- Proces za praćenje limita;
- Korektivne akcije u slučaju prekoračenja.

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Odeljenje za finansijski i tržišni rizik je nadležno za proces upravljanja, merenja, praćenja i izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi. Uloge i nadležnosti u ovom procesu su opisane u Politici upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. (Interest Rate Risk Management of the Banking Book in UCB Serbia)

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti jeste UCG Srbija Politika i strategija upravljanja rizikom likvidnosti koja ima za cilj:

- Obezbeđivanje potrebnog mehanizma za upravljanje likvidnošću što je nezaobilazni deo opšteg upravljanja čitavom Bankom.
- Utvrđivanje smernica za kvantifikovanje pozicije likvidnosti i lociranje rizika strukturalne likvidnosti, kao i izrada dobro zasnovanog plana finansiranja (Strukturalna likvidnost).
- Obezbeđenje mogućnosti pokrivanja finansijskih obaveza Banke u bilo kom momentu (Kratkoročna likvidnost).
- Postizanje zdrave ravnoteže profitabilnosti i likvidnosti.
- Mere za upravljanje potencijalnim problemima sa likvidnošću tokom krize imena ili likvidnosti na tržištu. Ova pitanja su obrađena u posebnoj Politici upravljanja likvidnošću u predviđenim okolnostima.

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja banke obavlja i razvija funkciju kontrole usklađenosti poslovanja na način koji omogućava blagovremenu procenu rizika usklađenosti na svim organizacionim nivoima banke u tačno određenim regulatornim oblastima, kako bi se uticaj postojećih i potencijalnih rizika po njeno poslovanje sveo na najmanju moguću meru.

Internim aktima Banke je regulisana je obaveza Direkcije da nakon identifikacije i procene glavnih rizika, o tome izveštava Izvršni odbor, Odbor za reviziju Banke, a po potrebi i Upravni odbor, sve u skladu sa nadležnostima koje su definisane Programom praćenja usklađenosti poslovanja banke i Godišnjim planom aktivnosti odeljenja, kao i svim relevantnim Grupnim pravilima.

Program praćenja usklađenosti poslovanja banke sadrži metodologiju rada Direkcije za kontrolu usklađenosti, planirane aktivnosti, način i rokove izrade izveštaja, način provere usklađenosti, kao i plan obuke zaposlenih u Banci. Program takođe, sadrži relevantne regulatorne oblasti definisane krovnim dokumentima kojima se definiše funkcija i postavlja okvir delovanja Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja u okviru Banke.

Direkcija sačinjava Godišnji plan aktivnosti, uzimajući u obzir procenjene rizike, dugoročne planove, strateške inicijative koje ukazuju na opšte pravce razvoja i plana aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja i ostale relevantne informacije, koje ukazuju na buduće pravce razvoja aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Jednom godišnje, rukovodilac Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja banke sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za reviziju. Izveštaj usvaja Izvršni odbor i dostavlja ga Upravnom odboru banke.

U cilju efikasnog upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja Banke, Direkcija za kontrolu usklađenosti je usvojila sistem kontrolnih aktivnosti („drugi nivo kontrola“) kojim se unapređuje kontrola relevantnih regulatornih oblasti.

Dodatno, Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja banke se stara da su svi zaposleni adekvatno obučeni iz relevantnih regulatornih oblasti. Takođe, Direkcija pruža podršku svim organizacionim jedinicama u banci pružajući savetodavnu funkciju i tumačenja odgovarajućeg zakonodavnog okvira.

Prema Odluci o upravljanju rizicima Banke, definicija rizika usklađenosti poslovanja banke obuhvata mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu propusta u okviru usklađenosti poslovanja banke, reputacionog rizika i rizika pranja novca i finansiranja terorizma, koje UCG Srbija posmatra kao odvojene rizike. Suštinski, ne postoji razlika u samoj definiciji pojedinačnih rizika, ali su oni zbog kompleksnosti svakog od pomenutih rizika, posmatrani u UCG Srbija kao pojedinačni rizici.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju banke usled korišćenja banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma. Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja banke sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima banke kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja. Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom banka je uredila odgovarajućim politikama i procedurama. Banka je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja banke - Odeljenje za sprečavanje pranja novca, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u Odeljenju za sprečavanje pranja novca banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

Prema Odluci o upravljanju rizicima Banke rizik od pranja novca i finansiranja terorizma uključen je definiciju Rizika usklađenosti poslovanja banke, dok UCSG ovaj rizik posmatra kao pojedinačni rizik. Naime, definicija rizika usklađenosti poslovanja banke obuhvata mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu propusta u okviru usklađenosti poslovanja banke, reputacionog rizika i rizika pranja novca i finansiranja terorizma, koje UCSG posmatra kao odvojene rizike. Suštinski, ne postoji razlika u samoj definiciji pojedinačnih rizika, ali su oni zbog kompleksnosti svakog od pomenutih rizika, posmatrani u UCSG kao pojedinačni rizici.

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene.

Upravljanje strateškim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Banke u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Banke između ostalog sprovode praćenje strateškog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Banka posluje. Izloženost navedenom riziku je značajno ublažen redovnim mesečnim forecast procesom, kao i uspostavljenim procedurama i procesima koji blagovremeno omogućavaju akciju u slučaju promena u poslovnom okruženju. Na navedeni način relevantne informacije o izmenama i potencijalnim uticajima na profitabilnost i performanse Banke se pravovremeno komuniciraju menadžmentu banke. Višegodišnji plan se revidira svake godine kako bi se osigurala projekcije na trogodišnjem nivou. Sistem izveštavanja rukovodstva Banke koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Banke, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Banka kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke. Banka svake godine radi procenu svojih strategija, uzimajući u obzir sve izmene u makro i mikro okruženju u kojem Banka posluje i koje mogu da imaju uticaj na promenu poslovnog modela i strategije, a takođe uzimajući u obzir izmene u postojećem regulatornom okviru.

Neizostavni element u upravljanju strateškim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Banke koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Banka izložena. Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom primenjuje odgovarajuće politike pomenute u Pravilniku o upravljanju rizicima.

Poslovni rizik je definisan kao mera razlike između neočekivanih neželjenih promena u budućim prihodima banke i očekivanih. Poslovni rizik pre svega može proisteći iz izrazito nepovoljnih kretanja u tržišnom okruženju, promena u konkurenciji ili ponašanju klijenata, kao i promena pravnog okvira. Izvori ovih podataka predstavljaju seriju finansijskih izveštaja koji uključuju i stavke čije je varijabilnost ocenjena u okviru drugih tipova rizika (kreditni, tržišni, operativni). Stoga, kako bi se izbeglo preklapanje sa procenom drugih rizika, definisan je poseban prihod poslovnog rizika. Agregiranjem sa drugim vrstama rizika se dobija ukupna procena profila rizika kroz ekonomski kapital. Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom primenjuje odgovarajuće politike pomenute u Pravilniku o upravljanju rizicima.

Reputacioni rizik se definiše kao trenutni ili potencijalni rizik na zaradu i kapital koji potiče od negativne percepcije slike finansijske institucije od strane klijenata, drugih ugovornih strana (uključujući dužnike, analitičare na tržištu, druge relevantne strane⁷), akcionare / investitore, regulatora ili zaposlenih. Reputacioni rizik je nastaje kao sekundarni "efekat" kreditnog, tržišnog, operativnog i rizika likvidnosti i ostalih vrsta rizika (npr. poslovni rizik, strateski rizik). Rizik od reputacije takođe može nastati iz materijalnih događaja.

U cilju uspostavljanja konceptualno stabilnog i doslednog sistema upravljanja reputacionim rizikom sledeći opšti principi su uspostavljeni:

- učešće organa upravljanja Banke, svaki u okviru svojih nadležnosti, u svim relevantnim odlukama koje se odnose na okvir upravljanja reputacionim rizikom
- izbegavanje eventualnog sukoba interesa u aktivnostima upravljanja i kontrole reputacionog rizika, posebno kroz nezavisnost funkcija zaduženih za upravljanje i kontrolu navedenog rizika putem dodele relevantnih nadležnosti na posebne funkcije, nezavisne i odvojene od funkcija preuzimanja rizika;
- efikasan sistem kontrola, u smislu uloga i odgovornosti za različite nivoe kontrole (prvi, drugi i treći nivo), sadržaj kontrola i relevantna učestalost (npr. dnevno praćenje, godišnji pregled itd.);
- implementacija posebne regulative za upravljanje reputacionim rizikom u različitim oblastima bankarskog poslovanja, uz sprovođenje efikasnog i efektivnog procesa donošenja odluka, uz mehanizme eskalacije po potrebi;
- adekvatno i periodično obelodanjivanje i izveštavanje nadležnih organa upravljanja Banke i svih relevantnih zainteresovanih strana.
- uvođenje Komiteta za reputacioni rizik od drugog kvartala 2020, kako bi se ocenile teme koje se odnose na poslovne aktivnosti u okviru specijalnih industrija⁸ koje mogu značajno uticati na rizičan profil Banke iz aspekta reputacionog rizika.

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih u okviru Sektora upravljanja rizicima, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje odgovarajuće politike definisane u Pravilniku o upravljanju rizicima, kao i druge interne akte nižeg ranga.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je izloženost finansijskog stanja banke neželjenim kretanjima kamatnih stopa. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi odnosi se na trenutni ili potencijalni rizik za kapital banke i zarade koje proizilaze iz negativnih kretanja kamatnih stopa koje utiču na poziciju bankarske knjige institucije. Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

⁷ NGOs - nevladine organizacije

⁸ Nuklearna industrija, Industrija Oružija, Izgradnja Brana i hidro centrala, Iskopavanje ruda, Eksploatacija uglja i termoelektrane, Nekonvencionalna industrija nafte i gasa i Arktički region

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi)
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na finansijski rezultat promenom neto prihoda od kamata.

RAF Metrika za merenje izloženosti riziku kamatne stope pokriva potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene očekivanog neto prihoda od kamata (NII) ili zarade, adresirajući sve materijalne izvore rizika.

Praćenje rizika kamatne stope zasnovano je na scenariju standardnog internog upravljanja i upravljanja u stresnim uslovima. Stalna analiza scenarija i stres testiranje imaju za cilj identifikaciju novih ranjivosti, procenu efekta ekonomskih šokova na portfolio Banke i sugeriše preduzimanje mera za umanjenje rizika, kao i olakšavanje boljeg razumevanja složenih, neusmerenih rizika portfolija, što predstavlja dopunu statične mere upravljanja rizicima korišćenim kao deo svakodnevnog procesa upravljanja rizicima.

Rezultati analize pružaju relevantne indikacije za upravljanje rizikom kamatnih stopa: oni se razmatraju tokom definisanja limita, kao i za donošenje odluka u vezi strateških investicionih portfolija Banke i kao takav predstavljaju važan pokazatelj za organizacione jedinice za upravljanje rizicima, poslovanje na finansijskom tržištu i finansije.

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje poslovno pravilo Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. (Interest Rate Risk Management of the Banking Book in UCB Serbia.

Rizik modela obuhvata rizik potencijalnih grešaka prilikom modeliranja glavnih vrsta rizika kao što su neadekvatna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i neispravnost ulaznih podataka. U cilju što ispravnijeg upravljanja i merenja rizika, u svojim dnevnim aktivnostima Banka se sve više oslanja na modele. Funkcija interne kontrole i organizacione strukture koje su nadležne u procesu odobravanja su prvi nivo zaštite u cilju upravljanja rizikom modela. Međutim u kontekstu upotrebe modela sa aspekta troškova i rizika, rizik modela je potrebno posmatrati kao rizik od unošenja netačnih ulaznih podataka, netačnih pretpostavki za iste, neadekvatnog dizajna modela ili neispravnog korišćenja modela u ICAAP kalkulacijama, a koje mogu da utiču na ispravan obračun internog kapitala. Kontribucija obračunatog internog kapitala za rizik modela se jednostavno dodaje na interni kapital u cilju dobijanja ukupnog internog kapitala, koji dalje kao imenilac ulazi u obračun pokazatelja Sposobnosti preuzimanja rizika (Risk Taking Capacity). Procenat rizika modela se alokira na pojedinačni rizik koji ulazi u obračun ukupnog internog kapitala i to kreditni, tržišni, operativni i poslovni rizik (procena se radi od strane eksperata na nivou Holding kompanije) i važeći je sledećih 12 meseci. Nezavisna funkcija u okviru Interne validacije na nivou Grupe (Model Risk Management) na osnovu zvaničnih procena validacije u pet segmenata (model, podaci, IT, procesi i nivo značajnosti modela u smislu oblasti rizika koji pokriva) dodeljuje pondere za pojedinačne modele svakog rizika koji pomnožen zajedno sa obračunom internog kapitala za pojedinačni rizik daje ukupan interni kapital za Rizik modela.

Struktura odnosno organizacija funkcije upravljanja rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad tri direkcije, jednog odeljenja i dva specijalizovana tima i to: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja, Direkcije za problematične plasmane, Odeljenja za finansijski i tržišni rizik, Tima za operativni i reputacioni rizik i Tima za Internu validaciju. Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Najbitnije odgovornosti i osnovni zadaci Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu odnose se na:

- pripremu i primenu kreditnih strategija i politika Banke,
- razvoj i implementaciju kreditnih metodologija, rejting i scoring modela sa ciljem optimizacije troškova rizika i kapitalnih zahteva,
- prilagođavanje i implementaciju politika, pravilnika, metodologija i drugih akata UniCredit Grupe (u daljem tekstu: Grupa) i Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- sprovođenje projekta uvođenja Bazelskih standarda u skladu sa zahtevima NBS i Grupe, prevashodno u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- planiranje, obračun i praćenje troškova rizika, rezervisanja po IFRS,
- redovnu pripremu i dostavljanje izveštaja, analiza i relevantnih informacija o kreditnom portfoliju Banke,
- sveobuhvatno upravljanje kolateralima, uključujući njihovo vrednovanje i priznavanje, praćenje tokom trajanja kreditne izloženosti koju obezbeđuju i kontrolu njihovog obuhvatanja u sistemima Banke.

Osnovno zaduženje Direkcije za kreditna odobrenja odnosi se na razmatranje kreditnih zahteva i procenu kreditnog rizika i, u zavisnosti od nivoa nadležnosti, odlučivanje o kreditnom zahtevu ili pripremu kreditne preporuke za viši nivo nadležnosti u procesu odobravanja plasmana.

Direkcija za problematične plasmane nadležna je za praćenje i upravljanje portfoliom problematičnih klijenata koji mogu biti klasifikovani kao „watchlist“, „restructuring“ ili „workout“ klijenti, kao i za praćenje klijenata klasifikovanih kao „standard“. U najvećoj meri to se odnosi na pripremu, proveru i odobravanje ili davanje kreditne preporuke u vezi sa kreditnim zahtevima vezanim za restrukturiranje plasmana i sudska i vansudska poravnanja, određivanje pojedinačnih posebnih rezervisanja i otpis potraživanja u granicama ovlašćenja, kao i kreiranje strategija za ovu vrstu klijenata. Takođe, ova Direkcija je nadležna za klasifikaciju i praćenje klijenata iz „standard“ i „watchlist“ portfolija, kao i odobravanje strategija i akcionih planova za takve klijente, na osnovu predloga prodaje i Direkcije za kreditna odobrenja..

Ovakvom podelom nadležnosti u oblasti kreditnog rizika, obezbeđena je blagovremena identifikacija klijenata kod kojih dolazi do određenog pogoršanja finansijskog stanja i kreditne sposobnosti, i omogućeno je da postupci koje Banka preduzima u takvim slučajevima budu blagovremeni i adekvatni, u cilju kontrole kreditnog rizika kojem je Banka izložena. Odeljenje za finansijski i tržišni rizik bavi se upravljanjem deviznim, kamatnim i ostalim tržišnim rizicima, kao i rizikom likvidnosti. Proces praćenja i upravljanja zasnovan je na relevantnim propisima NBS, kao i smernicama UniCredit Grupe, implementiranim kroz interne akte Banke

Tim za operativni i reputacioni rizik je uspostavljen 2020. godine, odgovara direktno Direktor Sektoru za upravljanje rizicima i bavi se upravljanjem operativnim i reputacionim rizikom.

Tim Interne validacije, odgovara direktno Direktor Sektoru za upravljanje rizicima i Grupnim strukturama, uspostavljen je sredinom 2018. godine u cilju ispunjenja zahteva koji proizilaze iz implementacije Bazelskih standarda, u naročito specijalizovanoj i osetljivoj temi modela i parametara rizika i njihove validacije.

Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao praćenje primena Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavi i relevantnih internih akata Banke.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD)
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD)
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD)

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktom Banke.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

U skladu sa regulativom NBS, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Banke, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Banke ne može biti veći od 400% kapitala Banke. Povećanje izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica kojim se prelazi 10%, odnosno 20% regulatornog kapitala Banke mora biti odobreno od strane Upravnog odbora.

Pored regulatornih limita, Banka u sklopu Stuba 2 upravlja i limitima kreditne koncentracije prema industrijama i prema geografskim regionima, a imajući u vidu apetit za rizikom, rezultate stres testova i druge faktore.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se izveštaji definisani u delu „Informisanje organa upravljanja banke o rizicima“, a izveštaji bitni sa aspekta kreditnog rizika su obrađeni u nastavku.

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- Pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima

- Podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke
- Osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta)
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- Troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- Trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnim odborima Banke u informativne svrhe. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- Detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtingima itd.
- Pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- Status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- Podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

Tehnike ublažavanja rizika

Detaljan opis tehnika ublažavanja rizika definisan je tačkama 6.1.10 odnosno 12.3.

Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima banke u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju

Uopšteno, UCSG sagledava rizike kroz odgovarajuće tipove rizika integrisano kroz različite biznis linije i tipove rizika. Ovakav integrisani pristup omogućava da se rizici sagledavaju na granularnom nivou. Dodatno, s obzirom da se detaljne pozicije/podaci dostavljaju u grupne modele, time se posledično osigurava jedinstveni tretman svih rizika i usaglašenost sa metodološkim standardima Grupe. Pored toga, ovaj pristup takođe olakšava različite risk analize i primenu alata, kao što su stres test obračuni, merenje osetljivosti pojedinačnih faktora rizika po jedinstvenom pristupu, a takođe i omogućava jedinstven pogled na koncentraciju, diversifikaciju i korelaciju.

U skladu sa sačinjenim Izveštajem o procesu interne procene adekvatnosti kapitala banke za 2020. godinu, najviše rukovodstvo UniCredit Bank Srbija a.d. konstatuje da je banka kroz proces interne procene adekvatnosti kapitala sagledala sve relevantne procedure i merenjem obezbedila:

- 1) adekvatnu identifikaciju i merenje rizika;
- 2) adekvatan nivo internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- 3) primenu adekvatnog sistema upravljanja rizicima;
- 4) dalji razvoj adekvatnog sistema upravljanja rizicima.

Povezanosti rizičnog profila banke sa njenom poslovnom strategijom, sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima

S obzirom da je Banka deo grupnog okvira apetita rizika, apetit rizika je definisan u skladu sa poslovnim modelom UniCredit Grupe. U cilju prethodnog, apetit rizika je integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku, a u skladu sa Strateškim planom i sa rokovima/početakom Budžetskog procesa. Apetit rizika definiše nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati prilikom ostvarivanja svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svih zainteresovanih strana (klijenata, kreatora politika, regulatora, akcionara, itd) i kapital, kao i druge regulatorne zahteve i zakonske okvire.

Glavni ciljevi okvira apetita rizika na nivou Grupe su:

- Jasna procena rizika i njihove međusobne povezanosti, koje je UniCredit Grupa spremna da preuzme ili koje treba da izbegava u skladu sa definisanim horizontom posmatranja;
- Utvrđivanje tipova rizika koje UniCredit Grupa posmatra prilikom postavljanja targeta, trigeri i limita, pod normalnim uslovima i uslovima stresa;
- Da osigura da je apetit rizika integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku Banke, a u skladu sa Strateškim planom i budžetom;
- Da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika postavljenih od strane Upravnog odbora Holding kompanije (na nivou Banke dodatno kroz "bottom up" proces usaglašeno sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora), poštujući lokalnu i internacionalnu regulativu i zakonski okvir;
- Da podržava razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom;
- Da primeni interni i eksterni ugao posmatranja svih zainteresovanih strana na rizični profil koji je usaglašen sa strateškom pozicijom;
- Da obezbedi kvalitativno obrazloženje koje se odnosi na rizike koji ne mogu da se kvantifikuju (npr. strateški rizik, reputacioni rizik, rizik usklađenosti poslovanja banke) kako bi strateški rukovodila relevantnim procesima i sistemom unutrašnjih kontrola;
- Pregled ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika je sastavljen od seta ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika, baziranih na analizi očekivanja UniCredit internih i eksternih zainteresovanih strana, a koji upućuje na sledeće relevantne veličine:
- vlasništvo rizika i pozicija služi da eksplicitno ukaže na glavni fokus aktivnosti UniCredit Grupe and Banke, kao i ukupnu risk poziciju (npr. targetirani rejting);
- ispunjenje regulatornih zahteva – garantovano ispunjenje u bilo kom trenutku ključnih pokazatelja performansi zahtevanih od strane Regulatora (npr. adekvatnost kapitala, kapacitet/sposobnost preuzimanja rizika, pokazatelj pokrivenosti likvidnosti);

- profitabilnost i rizik da osigura ekonomski održiv stav prema riziku na nivou Grupe/Banke (npr. Neto operativni prihod/RWA);
- kontrola specifičnih tipova rizika da omogući praćenje svih ključnih rizika (npr. kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, rizik kamatne stope, itd.)

U nastavku je sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Bankarske grupe i njihove vrednosti ostvarene na kraju 2020.g.

DIMENSION		KPI	4Q 20
Regulatory	Capital	Total Capital Ratio (%)	23.92%
Managerial	Liquidity and Interest Rate Risks	Net Intragroup funding (€/mn)	484.730
Regulatory		LCR (%)	170%
Managerial		Funding Gap (€/bn)	0.04
Managerial	Credit Risk	NPE (%)	3.5%
Managerial	Risk & Return	ROAC (%)	9.25%
Managerial	Market and Sovereign Risks	Max RWA of Market Risk (%)	1.3%
Managerial		Overall Sovereign Exp. (€/bn)	0.87

Za svaku od gore navedenih veličina, na nivou Banke, identifikovani su jedan ili više ključnih indikatora performansi, sa ciljem da se kvantifikuje pozicija Banke, i to na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, pokazatelje i osetljivost na definisane parametre. Za svaki od ključnih indikatora performansi, svake godine se definišu različiti pragovi, to jest targeti, trigeri i limiti.

Target (Sklonost ka rizicima) predstavlja iznos rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima poslovanja, a u skladu sa lokalnim i ambicijama na nivou Grupe. Oni predstavljaju referentne vrednosti za dalji razvoj i praćenje poslovanja.

Triger (Tolerancija prema rizicima) predstavlja sa stanovništva upravljanja, maksimalno prihvatljivi nivo devijacije u poređenju sa definisanim nivoom targeta ili više uopšteno nivo upozorenja, koji je uspostavljen da omogući poslovanje banke čak i u stresnim uslovima.

Limit je granična tačka koja predstavlja, sa zakonske strane, maksimalni nivo prihvatljivog rizika za banku.

Informisanje organa upravljanja banke o rizicima

Kroz tabelu u nastavku prikazan je pregled izveštaja o rizicima kojim se informišu organi upravljanja Banke na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou.

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik izveštaja					
			CRO Sektor	Kreditni odbor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	CFO / Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrola	kvartalno (ili češće)	+	-		+	+	+
Credit Risk Dashboard	Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika	mesečno***	+	-		-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno	+	+		+	-	-
Izveštaj o apetitima rizika	Tim za integrisano upravljanje rizicima	kvartalno	+		+		+	+
Risk profile Banke	Odeljenje za finansijski i tržišni rizik	mesečno			+			
Management summary izveštaj	Odeljenje za finansijski i tržišni rizik	dnevno				+	+	
Operational risk izveštaj	Tim za operativni i reputacioni rizik	nedeljno				+	+	
Reputational risk izveštaj	Tim za operativni i reputacioni rizik	kvartalno				+		

*Izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru

**Izveštaj se dostavlja Kreditnim odborima nakon što je predstavljen Izvršnom odboru

***Predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Sektora za upravljanje rizicima i direktorima direkcija i odeljenja u okviru CRO funkcije.

****Pored članova Izvršnog Odbora, izveštaj se dostavlja i ostalim kolegama iz Management tima, Interne revizije, Compliance, UCL CEO, kao i relevantnim kolegama iz GBS divizije

*****Pored članova Izvršnog Odbora, izveštaj se dostavlja i kolegama iz Markets trading-a, ALM-a, MARS-a UCL CEO, kao i relevantnim kolegama iz Gurpe

2. KAPITAL

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala umanjena za odbitne stavke kapitala.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, Osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u osnovni akcijski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima Banka ima značajno ulaganje i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika.

Kapital banke – oblici i elementi

Osnovni akcijski kapital:

- Akcije i drugi instrumenti kapitala
- Pripadajuća emisiona premija
- Dobit banke
- Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti
- Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke
- Rezerve za opšte bankarske rizike

Dodatni osnovni kapital:

- Akcije i drugi elementi kapitala
- Pripadajuća emisiona premija

Dopunski kapital:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- pripadajuće emisione premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavanju primenom standardizovanog pristupa.

-

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (relevantnih za Banku):

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici
- nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica
- bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta
- bruto izloženost potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, osim kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila iskazanih na računu 102, koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 i čija je ugovorena ročnost duža od:
 - o 2920 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1.januara do 31.decembra 2019.godine;
 - o 2555 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1.januara do 31.decembra 2020.godine
- bruto izloženost potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102 a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana ako su ti krediti odobreni posle 01.januara 2019.godine.

Prilog 1

PI-KAP

Podaci koji se odnose na kapital banke / bankarske grupe

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: elementi				
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	24,169,776	24,169,776		1
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	23,607,620	23,607,620	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.	2
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	562,156	562,156	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)	3
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	0	1,090,483	tačka 10.stav 1.	7
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	0	0	tačka 10. st. 2. i 3.	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	2,906,223	2,905,830	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)	4
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	50,538,071	50,538,071	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)	5
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	0	0	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	0	0		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	77,614,070	78,704,160		

*OAK - Odluka o adekvatnosti kapitala Banke

**popunjava najviše matično društvo koje je na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja, u skladu sa odlukom kojom se uređuje kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, dužno da izračunava kapital za bankarsku grupu

***kao procenat rizične aktive

****računa se kao osnovni akcijski kapital Banke (izražen kao procenat rizične aktive) umanjen za osnovni akcijski kapital Banke koji se koristi za održavanje pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 1) OAK, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 2) OAK i pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 3) OAK.

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke				
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)			tačka 12. stav 5.	
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gđvtil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	-2,119,711	-2,138,539	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	6
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK			tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove			tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu sa tačkom 134. OAK (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)			tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke			tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder			tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjeno za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)			tačka 21. stav 1.	
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 2)	
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 1)	
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 12)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 10)	

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
27.1	Bruto iznos od dužnika - fizičkog lica (osim preduzetnika i poljoprivrednika) po osnovu odobrenih potrošačkih, gotovinskih i ostalih kredita po osnovu kriterijuma kreditne zaduženosti (-)	-123,902	-123,902	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)	
27.2	Bruto iznos od dužnika - fizičkog lica (osim preduzetnika i poljoprivrednika) po osnovu odobrenih potrošačkih, gotovinskih i ostalih kredita po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti	-130,484	-130,484	tačka 13. stav 1. odredba pod 14)	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	-2,374,097	-2,392,925		
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	75,239,973	76,311,235		
Dodatni osnovni kapital: elementi					
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije			tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**				
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	0	0		
Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke					
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 1)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 2)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 3)	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroveljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 4)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 5)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0	0		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	0	0		
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	75,239,973	76,311,235		
Dopunski kapital: elementi					
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	0	0	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **				
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital			tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	0	0		

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Dopunski kapital: odbitne stavke				
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 1)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 2)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 3)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 4)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0	0		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	0	0		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	75,239,973	76,311,235		
52	Ukupna rizična aktiva	312,699,705	319,090,586	tačka 3. stav 2.	
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala				
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	24.06	23.92	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	24.06	23.92	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	24.06	23.92	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	6.19	6.28	tačka 433.	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	16.06	15.92		

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke dati su u tabeli PI-FIKAP za Akcijski kapital sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine.

Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	Unicredit banka Srbija a.d.
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>	
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	23,607,620
6.	Nominalna vrednost instrumenta	Broj akcija je 2.360.762 komada nominalne vrednosti 10 hiljada dinara
6.1.	Emisiona cena	10.000 dinara po akciji
6.2.	Otkupna cena	
7.	Računovodstvena klasifikacija	Aksijski kapital
8.	Datum izdavanja instrumenta	Inicijalni datum izdavanja: 28.08.2001.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Instrument bez datuma dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	bez datuma dospeća
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	n/a
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	n/a
	<i>Kuponi/dividend</i>	
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	promenljive
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividend	
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativni
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	n/a
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	n/a
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	n/a
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	n/a
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	n/a
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	n/a
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja banke/bankarske grupe sa pozicijama iz obrasca PI-KAP banke /bankarske grupe na dan 31. decembra 2020. godine

Banka sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje po metodu pune konsolidacije. Nema razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja bankarske grupe sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine dato je u tabeli PI-UPK:

Prilog 3

PI-UPK

Povezivanje pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama kapitala banke / bankarske grupe iz Priloža 1

2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa Prilogom 1
A	AKTIVA			
A.I	Gotovina i sredstva kod Centralne Banke	57,151,847	57,151,847	
A.II	Založena finansijska sredstva	11,630,733	11,630,733	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	1,447,643	1,447,643	
A.IV	Hartije od vrednosti	102,554,778	102,554,778	
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	27,729,832	27,746,829	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	278,659,195	290,992,861	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	
A.VIII	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajednicke poduhvate	0	0	
A.X	Investicije u zavisna društva	112,644	0	
A.XI	Nematerijalna imovina	2,119,711	2,138,539	6
A.XII	Nekrenine, postrojenja i oprema	3,571,169	3,578,448	
A.XIII	Investicione nekretnine	3,527	3,527	
A.XIV	Tekuca poreska sredstva	297,638	303,763	
A.XV	Odložena poreska sredstva	0	0	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	
A.XVII	Ostala sredstva	1,217,549	1,287,215	
A.XVIII	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0017 u konsolidovanom bilansu stanja)	486,496,266	498,836,183	

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa Prilogom 1
P	PASIVA			
PO	OBAVEZE			
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	1,632,761	1,632,761	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	118,600,560	129,668,838	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	268,373,476	268,373,476	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	116,377	116,377	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	0	0	
PO.VII	Subordinirane obaveze	0	0	
PO.VIII	Rezervisanja	2,284,696	2,299,122	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	0	0	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	0	0	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	100,822	98,381	
PO.XII	Ostale obaveze	12,436,815	12,554,201	
PO.XIII	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0412 u konsolidovanom bilansu stanja)	403,545,507	414,743,156	
	KAPITAL			
PO.XIV	Akcijski kapital	24,169,776	24,169,776	1
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	23,607,620	23,607,620	2
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	562,156	562,156	3
PO.XV	Sopstvene akcije	0	0	
PO.XVI	Dobitak	5,336,689	6,479,350	
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>		1,090,483	7
PO.XVII	Gubitak			
PO.XVIII	Rezerve	53,444,294	53,443,901	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	50,538,071	50,538,071	5
	<i>Od čega: revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti/gubici umanjeni za poreske efekte</i>	2,906,223	2,905,830	4
PO.XIX	Nerealizovani gubici			
PO.XX	Učešća bez prava kontrole			
PO.XXI	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) ≥ 0	82,950,759	84,093,027	
PO.XXII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0			
PO.XXIII	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0413 + 0421 - 0422)	486,496,266	498,836,183	

3. ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI

U decembru 2016. godine usvojena je Odluka o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“, br. 103/2016, sa izmenama i dopunama objavljenim u Službenim glasnicima RS br. 103/2018, 67/2020, 98/2020 i 137/2020 - u daljem tekstu: Odluka) sa početkom primene od 30. juna 2017. godine.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive banke. Banka je dužna u svakom trenutku da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

4,5 % za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala

6 % za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala

8 % za pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala

Odlukom je data mogućnost da NBS banci odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih ako kontrolom boniteta i zakonitosti poslovanja banke utvrdi da je to potrebno radi stabilnog i sigurnog poslovanja banke, odnosno ispunjenja njenih obaveza prema poveriocima. NBS je Banci svojim rešenjem odredila veći pokazatelj adekvatnosti kapitala od propisanih.

Banka je dužna da održava pokazatelje adekvatnosti kapitala uvećane na način koji joj omogućava pokriće zahteva za kombinovanim zaštitnim slojem kapitala.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 EUR, prema zvaničnom kursu Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.
- Kapitalnog zahteva za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja – kapitalnog zahteva za kreditni rizik;
- Kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti banke;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti;
- Kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti.
- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.
- Kapitalni zahtev za tržišne rizike – jednak je zbiru kapitalnih zahteva za cenovne rizike iz knjige trgovanja, kapitalnog zahteva za devizni rizik za sve poslovne aktivnosti i kapitalnog zahteva za robni rizik.

Banka za izračunavanje kapitalnog zahteva za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti koristi metod dospeća. Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti jednak je zbiru kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik.

Kapitalni zahtev za operativni rizik – za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovan pristup.

Banka je na dan 31. decembra 2020. godine ostvarila pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala / pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala / pokazatelj adekvatnosti kapitala od 24,06% na nivou Banke, odnosno 23,92% na nivou Bankarske grupe.

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine dati su u tabeli PI-AKB.

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
I	KAPITAL		
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	75,239,973	76,311,235
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	0	0
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	0	0
II	KAPITALNI ZAHTEVI	25,015,976	25,527,247
1	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	21,710,770	22,180,552
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	21,710,770	22,180,552
1.1.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	113,949	113,949
1.1.2.	<i>Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave</i>	198,299	199,581
1.1.3.	<i>Izloženosti prema javnim administrativnim telima</i>	41,585	57,627
1.1.4.	<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	0	0
1.1.5.	<i>Izloženosti prema međunarodnim organizacijama</i>	0	0
1.1.6.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	205,279	205,279
1.1.7.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	10,144,746	10,247,917
1.1.8.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	5,461,851	5,821,445
1.1.9.	<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	4,043,664	4,043,664
1.1.10.	<i>Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza</i>	387,028	394,614
1.1.11.	<i>Visokorizične izloženosti</i>	500,065	500,065
1.1.12.	<i>Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica</i>	0	0
1.1.13.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
1.1.14.	<i>Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom</i>	0	0
1.1.15.	<i>Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove</i>	0	0
1.1.16.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	22,529	0
1.1.17.	<i>Ostale izloženosti</i>	591,774	596,412
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	0	0
1.2.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	0	0
1.2.2.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	0	0
1.2.3.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	0	0
1.2.4.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	0	0
1.2.4.1.	<i>od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	0	0
1.2.4.2.	<i>od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima</i>	0	0
1.2.4.3.	<i>od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti</i>	0	0
1.2.5.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	0	0
1.2.5.1.	<i>Primenjeni pristup:</i>	0	0
1.2.5.1.1.	<i>Pristup jednostavnih pondera rizika</i>	0	0
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD pristupa</i>	0	0
1.2.5.1.3.	<i>Pristup internih modela</i>	0	0
1.2.5.2.	<i>Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	0	0
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>	0	0
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima</i>	0	0
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>	0	0
1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku</i>	0	0
1.2.6.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
1.2.7.	<i>Izloženosti po osnovu ostale imovine</i>	0	0

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	0	0
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	248,652	251,078
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	248,652	251,078
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti</i>	190,114	190,114
	<i>od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>	0	0
3.1.3.	<i>Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja</i>	0	0
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	58,538	60,964
3.1.5.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>	0	0
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	0	0
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2,814,408	2,853,469
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	0	0
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	2,814,408	2,853,469
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	0	0
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGODJAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	242,147	242,147
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	24.06	23.92
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	24.06	23.92
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	24.06	23.92

4. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) zasnovan je na metodologiji UniCredit Grupe i usklađen sa zahtevima Odluke o upravljanju rizicima banke. Shodno rizičnom profilu Banke, kao i mogućnostima kvantifikovanja izloženosti pojedinačnim vrstama rizika, Banka obračunava interni kapital za sledeće vrste rizika:

- Kreditni rizik
- Tržišni rizik
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi
- Operativni rizik
- Poslovni rizik
- Reputacioni rizik
- Rizik modela

Obračun internog kapitala za kreditni rizik je baziran na Grupnom portfolio modelu kreditnog rizika. Osnovni rezultati modela su:

- Očekivani gubitak (EL) na nivou klijenta, odnosno portfolija
- Kreditni VaR – najveći potencijalni gubitak na nivou portfolija u periodu od godinu dana, uz određeni nivo pouzdanosti
- Portfolio ekonomski kapital – razlika između kreditnog VaR-a i Očekivanog gubitka (mera Neočekivanog gubitka). Ovaj iznos predstavlja internu procenu potrebnog kapitala za kreditni rizik ("kapital pod rizikom")
- Ekonomski kapital alocirani na nivo pojedinačnog klijenta/izloženosti kroz Expected Shortfall (Economic Capital Contribution, ECC).

Za merenje tržišnog rizika koristi se interni VaR (Value at Risk) model. VaR obračun se bazira na istorijskoj simulaciji i uključuje hipotetičku distribuciju prinosa (prihoda i rashoda) u portfoliju finansijskih instrumenata pomoću istorijskih

promena tržišnih cena, pri čemu je zadovoljena pretpostavka o normalnoj distribuciji vremenske serije prihoda i rashoda, kako bi se sa odgovarajućim nivoom poverenja ocenila vrednost internog kapitala po modelu.

Dodatna komponenta internog kapitala koja nije u okviru VaR modela je IDRC (Incremental Default Risk Charge), a koja potiče od rizika nastupanja statusa nemoćnosti izmirenja obaveza ("default") izdavaoca hartija od vrednosti.

Pored navedene materijalne komponente (IDRC), u podkategorije u okviru internog kapitala za Tržišne rizike se ubrajaju Rizik kreditne migracije u knjizi trgovanja (Credit Migration Risk - Trading Portfolio), Kamatni rizik u knjizi trgovanja, Rizik kreditnog spread-a u knjizi trgovanja, Devizni rizik.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi se kvantifikuje takodje primenom VaR modela. Var obračun je zasnovan na istorijskoj distribuciji promene ekonomske vrednosti bankarske knjige usled promena kamatnih stopa. U okviru kamatnog rizika, kao nematerijalne kategorije se izdvajaju rizik opcija, bazni rizik kao i rizik modela (IRRBB – Behavioral model risk).

Interni kapital za operativni rizik jednak je Regulatornom kapitalu obračunatom prema standardizovanom pristupu uvećanom za efekat pravnog rizika.

Reputacioni rizik se definiše kao trenutni ili potencijalni rizik na zaradu i kapital koji potiče od negativne percepcije slike finansijske institucije od strane klijenata, drugih ugovornih strana (uključujući dužnike, analitičare na tržištu, druge relevantne strane⁹), akcionare / investitore, regulatora ili zaposlenih.

Reputacioni rizik nastaje kao sekundarni "efekat" kreditnog, tržišnog, operativnog i rizika likvidnosti i ostalih vrsta rizika (npr. poslovni rizik, strateski rizik). Rizik od reputacije takođe može nastati iz materijalnih događaja.

Interni kapital za reputacioni rizik se obračunava na grupnom nivou i alokira na sve članice Grupe prema učešću internog kapitala za operativni rizik pojedine članice u ukupnom internom kapitalu za operativni rizik UniCredit Grupe.

Interni kapital za rizik modela predstavlja dodatni interni kapital (tzv. *Cushion*) koji se uvodi iz razloga sve zastupljenijeg korišćenja modela u merenju i upravljanju svim vrstama rizika, što pored svojih očiglednih prednosti, dovodi i do povećane mogućnosti greške, i to zbog: neadekvatne metodologije, neispravne implementacije, nedostajućih parametara i nedostatka ulaznih podataka i slično. Rizik modela se posmatra kao add on na interni kapital i obračunava se na kreditni rizik (bez Add-on-a) (2.4%), tržišni rizik (1.8%), operativni rizik (1.8%), poslovni rizik (1.4%) i reputacioni rizik (1.4%). Sabiranjem tih uvećanja internog kapitala za svaki od pomenutih vrsta rizika dobijamo ukupan iznos internog kapitala za Rizik modela.

U cilju definisanja kapaciteta Banke za preuzimanje rizika, ukupan interni kapital, koji predstavlja zbir internih kapitala obračunatih za pojedinačne vrste rizika, stavlja se u odnos sa raspoloživim internim kapitalom i tako dobijen ratio predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja apetita rizika Banke.

⁹ NGOs-nevladine organizacije

5. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA

Zaštitni slojevi kapitala predstavljaju dodatni osnovni akcijski kapital koji je banka u obavezi da održava iznad osnovnog akcijskog kapitala koji se koristi za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala (uključujući i povećane pokazatelje adekvatnosti kapitala).

Zaštitni slojevi kapitala obuhvataju:

1- zaštitni sloj za očuvanje kapitala

Zahtev za sve banke da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital, iznad kapitala potrebnog za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, u iznosu od 2,5% rizične aktive.

2- kontraciklični zaštitni sloj kapitala

Banke su dužne da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu koji je jednak proizvodu njihove rizične aktive i specifične stope kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala. Specifična stopa predstavlja ponderisani prosek stopa CCB-a u svim državama u kojima banka ima relevantne kreditne izloženosti.

3- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik

Stopa zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik utvrđuje se u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

4- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao globalno sistemski značajne da na konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu od 1% do 3,5% rizične aktive. Ovaj zahtev neće biti u primeni dok Republika Srbija ne postane članica Evropske Unije.

5- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao sistemski značajne za Republiku Srbiju da održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u visini do 2% rizične aktive. UniCredit Banka spada u sistemski značajne banke i primenjuje zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke u visini od 2% rizične aktive.

Zaštitni slojevi kapitala	na 31.12.2020. - za UniCredit Bank Srbija
zaštitni sloj za očuvanje kapitala	2,5% rizične aktive
kontraciklični zaštitni sloj kapitala	0%
zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik	3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana Banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.
zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke	nije primenljivo
zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke	2,0% rizične aktive (za UniCredit Bank Srbija)

Prilog 5

Podaci o geografskoj raspodeli izloženosti značajnih za izračunavanje kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala PI-GR

Redni br.		Opšte kreditne izloženosti		Izloženosti iz knjige trgovanja		Izloženosti po osnovu sekjuritizacije		Kapitalni zahtevi				Ponderi kapitalnih zahteva	Stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala
		Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Zbir dugih i kratkih pozicija iz knjige trgovanja	Iznos izloženosti iz knjige trgovanja prema internom modelu	Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Od čega: opšte kreditne izloženosti	Od čega: izloženosti iz knjige trgovanja	Od čega: izloženosti po osnovu sekjuritizacije	Ukupno		
1.	Raščlanjavanje po državama												
1.1.	Srbija	1,092,487,055	-	-	-	-	-	20,773,542	-	-	20,773,542	97%	0%
1.2.	Bosna i Hercegovina	2,745,642	-	-	-	-	-	219,519	-	-	219,519	1%	0%
1.3.	Crna Gora	2,431,951	-	-	-	-	-	189,630	-	-	189,630	1%	0%
1.4.	Rumunija	1,923,519	-	-	-	-	-	125,592	-	-	125,592	1%	0%
1.5.	Luksemburg	1,791,514	-	-	-	-	-	49,202	-	-	49,202	0%	0%
1.6.	Hrvatska	1,582,834	-	-	-	-	-	125,599	-	-	125,599	1%	0%
1.7.	SAD	1,221,737	-	-	-	-	-	20,752	-	-	20,752	0%	0%
1.8.	Bugarska	704,007	-	-	-	-	-	11,258	-	-	11,258	0%	0%
1.9.	Austrija	54,735	-	-	-	-	-	4,361	-	-	4,361	0%	0%
1.10.	Belgija	23,522	-	-	-	-	-	1,882	-	-	1,882	0%	0%
	...												
1.H.	Ostale države	7,041						64			64	0%	0%
2.	Ukupno	1,104,973,557						21,521,402	0		21,521,402	100%	0%
	Bankarska grupa:												
1.1.	Srbija	1,114,696,084						22,104,900			22,104,900	97%	0%
* izloženosti po ostalim zemljama su iste za Bankarsku grupu kao za Banku													
2.	Ukupno	1,127,182,586						22,852,760	0		22,852,760	100%	0%

Prilog 6

PI-KZS

Podaci o iznosu kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala
Banke/Bankarske grupe

	Naziv	Banka	Bankarska grupa
1	Ukupna rizična aktiva	312,699,705	319,090,586
2	Specifična stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala	0%	0%
3	Zahtev za kontraciklični zaštitni sloj kapitala banke	0	0

6. KREDITNI RIZIK

Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa svojim internim aktima koji su usaglašeni sa svim relevantnim regulatornim zahtevima, MSFI 9, kao i propisima UniCredit grupe.

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematicnu i problematicnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u ranijem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti. Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika kao i za sve izloženosti kod kojih postoji objektivni dokaz obezvređenja.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

6.1 METODOLOGIJA ZA OBRAČUN ISPRAVKE VREDNOSTI BILANSNE AKTIVE I REZERVISANJA ZA GUBITKE PO OSNOVU VANBILANSNIH STAVKI

U nastavku je obrazložena metodologija na osnovu koje Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki (u daljem tekstu rezervisanja / očekivani kreditni gubici).

Banka obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta i prihodi od kamata se obračunavaju na neto izloženost.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. Forbearance klasifikacija) rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

U postupku obezvređenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (Purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja. Imajući u vidu poslovni model, Banka trenutno u svom portfoliju nema identifikovanu aktivu koja bi se smatrala POCI aktivom, odnosno nema kupljen NPL portfolio kao ni dodatno materijalno značajno finansiranje već postojećih NPL klijenata u svom portfoliju.

Banka obračun rezervisanja može da vrši na pojedinačnoj osnovi za individualno značajne klijente ili na grupnoj osnovi za klijente koji ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu.

6.1.1 Obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom rezervisanja na pojedinačnoj osnovi za individualno značajne klijente i rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente koji ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Izloženosti za koje se vrši obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i koje se smatraju individualno materijalno značajnim su:

- Sve izloženosti u statusu non-performing (Nivo 3 obezvređenja) čija ukupna izloženost (bilansna i vanbilansna) na nivou grupe povezanih lica prelazi 150,000 EUR;
- Sve ostale izloženosti / transakcije za koje je procenjeno da postoji potreba za rezervisanjem na pojedinačnoj osnovi.

Prag od 150,000 EUR za pojedinačno značajna potraživanja Banka je odredila rukovodeći se:

- Pravilnikom o nadležnostima u kreditnom procesu za klijente koji pripadaju Corporate segmentu (pravna lica) za klijente u restrukturiranju i naplati. Prag je postavljen dovoljno nisko tako da su predmet individualne procene svi plasmani koji pripadaju i najnižim nivoima ovlašćenja u skladu sa Pravilnikom.
- Nivoom diversifikacije portfolija i visokim stepen razvijenosti modela za procenu umanjenja vrednosti plasmana na grupnoj osnovi za klijente koji pripadaju Retail segmentu (preduzetnici i fizička lica). Prag je postavljen na nivou tako da su predmet individualne procene samo plasmani veće vrednosti sa aspekta Retail portfolija (preko 150,000 EUR), posebno uvažavajući visok nivo diversifikovanosti Retail portfolija koji se ogleda kroz prosečan iznos plasmana (average loan ticket) odobren u Retail segmentu u skladu sa Retail Credit Risk Strategy, odnosno sveobuhvatnost samih modela za grupnu procenu koji se primenjuju za Retail segment i njihovo redovno godišnje revidiranje, a koji odražavaju visok nivo konzervatizma prilikom definisanja parametara u kalkulaciji (PD je 100% dok je vrednost LGD parametra modelirana za svaki podsegment portfolija sa realnim pretpostavkama za očekivanu naplatu odnosno jasno definisanim graničnim vrednostima – cut off, nakon kojih je i vrednost LGD parametra 100%).

Proces određivanja rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na klijentskom nivou. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno.

Rezervisanje na pojedinačnoj osnovi bi se računalo prema sledećoj formuli:

Rezervisanje = Knjigovodstvena vrednost potraživanja - Sadašnja vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova

Sadašnja vrednost očekivanih budućih novčanih tokova (RA) bi se računala po sledećoj formuli:

$$RA = \sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1 + OEIR)^i}$$

gdje CF predstavlja iznos očekivanih budućih novčanih tokova u periodu, a OEIR originalnu efektivnu kamatnu stopu.

U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je u skladu sa važećim radnim uputstvom za obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Obračun očekivane buduće naplate potraživanja se bazira na sledećim pristupima:

- Naplata iz operativnog poslovanja (going concern)
- Naplata kroz aktiviranje kolaterala (gone concern)
- Naplata kroz prodaju potraživanja (sale concern)

Naplata iz operativnog poslovanja (going concern) se primenjuje, kada je na bazi podataka iz finansijskih izveštaja i projekcija očekivanih budućih tokova gotovine uz određenu dozu pouzdanosti i konzervatizma procenjeno da klijent nastavlja da generiše cash flow iz svog poslovanja bez likvidiranja sredstava obezbeđenja. Ovaj pristup podrazumeva da se stalno preispituju i prilagođavaju pretpostavke na kojima se zasnivaju očekivani iznosi naplate u zavisnosti od delatnosti koju klijent obavlja, kom sektoru pripada, finansijske pozicije koja se menja sa protokom vremena i sl. Naplata iz sredstava obezbeđenja (non-core collateral) u ovom slučaju može se uzeti u obzir samo pod uslovom da to ne ugrožava kapacitet klijenta da generiše cash flow iz svog redovnog poslovanja.

Naplata kroz aktiviranje kolaterala (gone concern) se primenjuje kada je procenjeno da su operativni novčani tokovi vrlo niski ili čak negativni i kada je jedino moguće generisati tokove gotovine kroz aktiviranje odnosno naplatu iz kolaterala. Prilikom sagledavanja realizacije instrumenata obezbeđenja, u trenutku izrade individualne procene, potrebno je uzeti u obzir trenutni pravni status instrumenata obezbeđenja, utrživost instrumenata obezbeđenja, trajanje povezanih pravnih radnji itd. U cilju što objektivnije procene očekivane naplate, potrebno je da se prikupe i analiziraju sve raspoložive informacije o vrednosti i periodu prodaje ranije realizovanih instrumenata obezbeđenja istog ili sličnog tipa, u istom ili sličnom postupku realizacije.

Naplata kroz prodaju potraživanja (sale concern) podrazumeva pretpostavku prodaje obezvređenog potraživanja i posledično procenu novčanih tokova koji će se realizovati prodajom u procenjenom vremenskom horizontu. Za svako pojedinačno potraživanje, iznos očekivanih novčanih tokova od prodaje potraživanja procenjuje se na osnovu internih i/ili tržišnih informacija u skladu sa sledećom hijerarhijom:

- Realizovani iznosi na nivou Grupe, za potraživanja sa sličnim karakteristikama;
- Realizovani iznosi na tržištu za uporedive transakcije, odnosno za potraživanja sa sličnim karakteristikama;
- Interna procena prodajne cene kreirana uz podršku internih modela.

Budući novčani tok koji se ne oslanja na prihvatljivi poslovni plan ili/i finansijske projekcije ili/i periodični pregled ili aplikaciju smatraće se nerealnim i neodgovarajućim za određivanje naplativog iznosa po plasmanu. U tom slučaju, naplativi iznos plasmana svešće se na neto ostvarivu vrednost sredstava obezbeđenja kojima je osiguran plasman uzimajući u obzir troškove prodaje sredstva obezbeđenja i vreme naplate.

MSFI 9 standard zahteva obračun individualnog obezvređenja na način da se uzmu u obzir buduća očekivanja sagledana kroz prizmu scenario analize. IFRS 9 zahteva korišćenje verovatnoćom ponderisanih ishoda (scenario analiza) koje su predmet sagledavanja kroz postupak evaluacije: (a) različitih mogućih događaja/ishoda, i (b) koje inkorporiraju informacije o budućim očekivanjima (forward looking information) sa ciljem obračuna iznosa obezvređenja.

Pojednostavljeno, obračun iznosa obezvređenja u okviru scenario analize se obračunava prema formuli:

$$\text{Rezervisanje} = \sum (\text{Verovatnoća_scenaria_i} \times \text{Rezervisanje_scenaria_i})$$

6.1.2 Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se za sve klijente u performing statusu (Nivoi obezvređenja 1 i 2), kao i za klijente u non-performing statusu (Nivo obezvređenja 3) koji ne ispunjavaju uslove za obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Pri tome se kod klijenata u performing statusu, različito obračunava rezervisanja za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 1, za koje se računaju očekivani kreditni gubici u periodu od narednih 12 meseci, od izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 2, za koje se računaju očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Rezervisanja / dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici (1Y ECL) za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 1 se obračunavaju po formuli:

$$1Y \text{ ECL} = \frac{MPD_{1Y} * LGD_{1Y} * EAD_{1Y}}{(1+EIR)^{T/2}}$$

dok se rezervisanja / očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta (LT ECL) za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 2 obračunavaju po formuli:

$$LT \text{ ECL} = \sum_{n=1Y}^T \frac{MPD_{t_n} * LGD_{t_n} * EAD_{t_n}}{(1 + EIR)^{(t_n + t_n - 1)/2}}$$

gde su T - dospeće izloženosti, t_n - jednogodišnji vremenski period koji karakteriše amortizacioni plan izloženosti, MPD - granična verovatnoća neizvršavanja obaveza, LGD - gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza, EAD – izloženost umanjena za vrednost kolaterala i EIR - efektivna ili alternativna kamatna stopa.

Rezervisanja / očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta (ECL) za non-performing izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 3 obračunavaju se po formuli:

$$ECL = EAD * LGD$$

6.1.3 Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu rezervisanja

Vrednosti verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) primenjene u obračunu rezervisanja su preuzete iz važećih lokalnih ili grupnih rejting/skoring modela koje Banka primenjuje u ocenjivanju kreditne sposobnosti klijenta. Banka ima u upotrebi različite rejting/skoring modele, koji su prilagođeni specifičnostima segmenta kojem klijent pripada sa ciljem da se na najbolji način predvidi buduće ponašanje klijenta.

Pregled vrednosti PD parametra prema rejting kategorijama:

Interne rejting kategorije	PD rang				
1	0.02%	<=	PD	<=	0.0409%
2	0.0557%	<	PD	<=	0.1035%
3	0.1411%	<	PD	<=	0.2621%
4	0.3572%	<	PD	<=	0.6635%
5	0.9043%	<	PD	<=	1.6798%
6	2.2894%	<	PD	<=	4.2527%
7	5.7961%	<	PD	<=	10.7667%
8	14.6743%	<	PD	<=	20%
Default kategorije (8-, 9, 10)			PD	=	100%

Vrednosti faktora kreditne konverzije (CCF) koji konvertuju trenutno bilansno i vanbilansno stanje potraživanja u izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza (EaD) izvedene su iz internih EaD modela koje Banka koristi.

Vrednosti stope gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD) izvedene su iz internih LGD modela koje Banka koristi. Vrednosti LGD parametra zavise od broja meseci koji protekne od trenutka identifikovanja statusa defaulta klijenata i od njihove izloženosti u trenutku defaulta (EaD) i kreće se od 50% do 100% za Corporate klijente, odnosno u intervalu od 15% do 100% za Retail klijente.

Banka redovno ažurira vrednosti PD i LGD parametara portfolija kroz poredjenje sa ostvarenim default rate (DR) i recovery rate (RR). Pored toga, sami parametri su predmet validacije od strane nezavisnog organizacionog dela u okviru Banke – Tim za internu validaciju kako u pogledu ispunjenosti svih metodoloskih i regulatornih zahteva tako i u pogledu prediktivnosti navedenih parametara.

Imajući u vidu složenost okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19 koje su uticale na građane i ekonomiju, Banka je uvela određene mere i aktivnosti u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, što podrazumeva blagovremeno prepoznavanje potencijalnih poteškoća dužnika i preduzimanje odgovarajućih koraka. Što se tiče obračuna ECL, uticaj COVID-19 rezultirao je u ažuriranju makroekonomskih pretpostavki koje su korišćene u određivanju ECL (posebno forward looking informacije). Makroekonomske informacije i pretpostavke vezano za COVID-19 razmatrane su u ECL scenarijima na način da se prilagode PD i LGD parametri koji su rezultirali povećanim nivoom ECL (odražavajući prognozu BDP, stope nezaposlenosti, kamatnih stopa i slično).

Podrška klijentima izmirenju obaveza kao deo COVID-19 paketa podrške (moratorijum definisan od strane NBS) ne rezultira nužno u značajnom pogoršanju kreditnog rizika (SICR – significant increase in credit risk) odnosno ne predstavlja triger za automatsku migraciju iz Nivo 1 u Nivo 2 ili automatski triger za defaultni događaj (Nivo 2) osim ukoliko ne postoje drugi dokazi za nemoćnost izmirenja obaveza (UTP - Unlikely to Pay). Tokom moratorijuma i nakon moratorijuma Banka nije preduzela konkretne akcije u cilju promene seta kvalitativnih i kvantitativnih SICR trigeru u Metodologiji očekivanih kreditnih gubitaka, ali se angažovala kroz sprovođenje monitoringa po pojedinačnim klijentima (sedmično i kroz vanredne analize klijenata) u cilju razumevanja trenutne i buduće finansijske pozicije najvećih klijenata. Ova monitoring aktivnost je rezultirala reklasifikacijom klijenata na Watch list 2 i u status restrukturiranih, koji rezultiraju Nivo 2 klasifikacijom sa pogoršanjem rejtinga. Bihavioralni modeli za mali biznis i fizička lica su inkorporirali promene prihoda za ove grupe klijenata koji su posledično uticale na njihov rejting i stage klasifikaciju.

6.1.4 Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama

Tabela 1: Ukupna bruto izloženost po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke	160,784,281	0	17,044,008
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	2,673,554	1,292	0
Javna administrativna tela	433,448	480,768	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	10,412,428	281,286	19,590,900
Visokorizicne izloženosti	4,736,792	2,574,216	62,458
Izloženosti obezbedjene hipotekama na nepokretnostima	71,213,988	5,990,704	0
Vlasnicka ulaganja	112,644	0	0
Medjunarodne razvojne banke	6,046	1,999,433	13,645,167
Medjunarodne organizacije	0	0	0
Banke	27,224,615	17,185,828	20,640,439
Privredna društva	99,824,860	135,054,275	2,138,139
Fizička lica	100,955,154	15,269,016	664,061
Pokrivene obveznice	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0
Ostale izloženosti	15,051,968	26,034	618,711,103
Ukupno	493,429,778	178,862,852	692,496,275

Tabela 2: Geografska raspodela izloženosti, prikaz po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Srbija	Zemlje članice EU	Ostale evropske zemlje	Ostalo
Države i centralne banke	160,784,281	0	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	2,674,846	0	0	0
Javna administrativna tela	914,215	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	10,682,944	9,355	1,335	80
Visokorizicne izloženosti	7,311,008	0	0	0
Izloženosti obezbedjene hipotekama na nepokretnostima	75,874,962	1,329,730	0	0
Vlasnicka ulaganja	112,644	0	0	0
Medjunarodne razvojne banke	0	4,703	2,000,775	0
Medjunarodne organizacije	0	0	0	0
Banke	750,861	36,980,022	1,520,332	5,159,230
Privredna društva	225,000,773	3,495,630	5,177,156	1,205,575
Fizička lica	116,223,523	202	359	86
Pokrivene obveznice	0	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0	0
Ostale izloženosti	14,992,776	69,186	0	16,041
Ukupno	615,322,833	41,888,828	8,699,957	6,381,012

6.1.5 Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospelu nenaplaćena potraživanja

Tabela 3: Klasa izloženosti prema bankama

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	750,861	209	0	0	0	0
Sektor stranih lica	43,659,583	38,130	0	0	0	0
Ukupno	44,410,444	38,339	0	0	0	0

Tabela 4: Klasa izloženosti prema privrednim društvima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor privrednih društava	201,822,750	373,525	7,870,115	4,092,774	7,457,898	3,795,424
Sektor stranih lica	9,878,362	64,432	0	0	0	0
Sektor finansija i osiguranja	3,430,733	2,422	0	0	0	0
Sektor javnih preduzeca	17,917,310	29,369	20	20	0	0
Sektor drugih komitenata	1,829,980	15,555	417,552	348,171	389,841	333,644
Ukupno	234,879,135	485,303	8,287,688	4,440,966	7,847,738	4,129,068

Tabela 5: Klasa izloženosti prema fizičkim licima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor stanovništva	58,880,856	2,520,858	2,121,331	1,340,998	0	0
Sektor privrednih društava	48,641,908	422,254	0	0	0	0
Sektor stranih lica	647	29	10,770	1,371	0	0
Sektor javnih preduzeća	157,766	1,292	0	0	0	0
Sektor preduzetnika	5,133,417	94,928	154,591	113,108	27,005	14,391
Sektor registr. poljopr. proizvođača	3,349,289	48,253	22,011	5,356	0	0
Sektor drugih komitenata	60,285	180	0	0	0	0
Ukupno	116,224,170	3,087,794	2,308,702	1,460,834	27,005	14,391

Tabela 6: Klase ostalih izloženosti

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor stanovništva	32,724,983	1,396,857	0	0	536	193
Sektor privrednih društava	60,206,574	4,507,507	14	0	10,547	7,146
Sektor stranih lica	4,214,054	13,838	0	0	0	0
Sektor finansija i osiguranja	49,914,583	0	0	0	0	0
Sektor javnih preduzeća	114,640,335	281,252	6,754	5,850	0	0
Sektor preduzetnika	447,339	113,557	0	0	11	6
Sektor registr. poljopr. proizvođača	62,364	6,282	0	0	1	0
Sektor drugih komitenata	14,568,649	3,223,577	90,556	53,285	16,069	8,049
Ukupno	276,778,882	9,542,870	97,324	59,135	27,165	15,394

* Pod pozicijom ostalo nalazi se ostala vanbilansna aktiva, odnosno vanbilans po kome ne može doći do plaćanja.

6.1.6 Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke			
Do 90 dana	53,675,970	0	17,044,008
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	1,439,404	0	0
od 1 do 5 godina	4,657,334	0	0
preko 5 godina	101,011,572	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave			
Do 90 dana	128,176	0	0
od 91 do 180 dana	8,717	0	0
od 181 do 1 godine	116,548	1,292	0
od 1 do 5 godina	1,357,181	0	0
preko 5 godina	1,062,932	0	0
Javna administrativna tela			
Do 90 dana	2,168	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	215,647	473,702	0
od 1 do 5 godina	208,695	7,065	0
preko 5 godina	6,939	0	0
Banke			
Do 90 dana	27,224,503	977,350	20,599,279
od 91 do 180 dana	112	491,445	41,160
od 181 do 1 godine	0	3,671,261	0
od 1 do 5 godina	0	8,761,455	0
preko 5 godina	0	3,284,318	0
Privredna društva			
Do 90 dana	7,258,392	19,548,233	1,821,838
od 91 do 180 dana	3,630,417	12,579,529	71,511
od 181 do 1 godine	15,438,572	32,297,237	244,790
od 1 do 5 godina	42,951,037	54,382,832	0
preko 5 godina	30,546,441	16,246,444	0
Fizička lica			
Do 90 dana	4,055,492	2,694,134	34,445
od 91 do 180 dana	1,715,747	1,623,881	16,325
od 181 do 1 godine	6,734,044	4,491,592	66,387
od 1 do 5 godina	42,756,016	6,057,118	4,061
preko 5 godina	45,693,856	402,292	542,843
Ostale izloženosti			
Do 90 dana	14,993,908	4,625	618,710,641
od 91 do 180 dana	3,468	340	0
od 181 do 1 godine	1,724	5,536	0
od 1 do 5 godina	23,298	15,533	0
preko 5 godina	29,571	0	461
Vlasnička ulaganja			
Do 90 dana	112,644	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaljoj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana (nastavak)

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
Do 90 dana	1,171,141	114,845	19,547,122
od 91 do 180 dana	346,902	1,567,312	0
od 181 do 1 godine	1,113,039	316,706	0
od 1 do 5 godina	24,260,422	2,927,650	0
preko 5 godina	44,322,484	1,064,190	43,778
Visokorizične izloženosti			
Do 90 dana	285,590	0	62,458
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	2,078,299	345,495	0
od 1 do 5 godina	2,372,903	2,228,721	0
preko 5 godina	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza			
Do 90 dana	1,522,858	194,882	0
od 91 do 180 dana	77,173	47,295	0
od 181 do 1 godine	145,675	20,335	0
od 1 do 5 godina	5,681,675	13,401	0
preko 5 godina	2,985,047	5,374	0
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama			
Do 90 dana	6,046	1,999,433	13,645,167
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0

6.1.7 Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna Rezerva

Tabela 8: Bruto izloženost po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna rezerva

Red. Br.	Opis	Kategorije klasifikacije					Ukupno
		A-A	B-B	C-V	D-G	E-D	
1	Bilansna aktiva koja se klasifikuje	181,955,557	54,919,307	60,917,808	13,236,505	7,357,663	318,386,840
2	Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	124,313,873	35,505,495	13,899,926	1,911,581	957,095	176,587,970
3	Ukupno aktiva koja se klasifikuje	306,269,430	90,424,802	74,817,734	15,148,086	8,314,758	494,974,810
4	Osnovica za obračun potrebne rezerve	306,269,430	90,424,802	74,817,734	15,148,086	8,314,758	494,974,810
5	Obračunata potrebna rezerva	0	1,808,496	11,222,660	4,544,426	8,314,758	25,890,340
6	Ispravka vrednosti	1,911,459	587,580	1,573,684	3,459,532	2,530,687	10,062,942
7	Potrebna rezerva za procenjene gubite	0	0	0	0	0	0

6.1.8 Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 9: Promene na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstva kod Centralne banke:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2020.	2019.	2020.	2019.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(153)	(211)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	69	54
Efekti promene deviznog kursa	-	-	-	4
Ukupno za godinu	-	-	69	58
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(84)	(153)

Tabela 10: Promene na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2020.	2019.	2020.	2019.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(344,977)	(577,307)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	18,542	127,588
Efekti promene deviznog kursa	-	-	215	304
Efekti prodaje hartija od vrednosti	-	-	57,780	104,438
Ukupno za godinu	-	-	76,537	232,330
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(268,440)	(344,977)

Tabela 11: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2020.	2019.	2020.	2019.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(1,714)	(17,362)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(36,366)	14,619
Efekti promene deviznog kursa	-	-	1,981	(44)
Otpis sa otpustom duža	-	-	-	1,073
Ukupno za godinu	-	-	(34,385)	15,648
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(36,099)	(1,714)

Tabela 12: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2020.	2019.	2020.	2019.
Stanje na dan 1. januara	(3,857,283)	(3,883,544)	(3,872,850)	(3,033,436)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravk vrednosti	(1,110,071)	(432,708)	(2,386,757)	(1,547,619)
Efekti promene deviznog kursa	82	16,032	14	2,731
Unwinding (time value)	12,472	13,367	611	-
Efekti prodaje portfolia	154,593	81,331	-	-
Otpis sa otpustom duga	-	-	541	122,019
Otpis bez otpusta duga*	748,578	348,239	653,580	583,455
Ukupno za godinu	(194,346)	26,261	(1,732,011)	(839,414)
Stanje na dan 31. decembra	(4,051,629)	(3,857,283)	(5,604,861)	(3,872,850)

Tabela 13: Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2020.	2019.	2020.	2019.
Stanje na dan 1. januara	(2,498)	(784)	(17,272)	(13,962)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	366	(11,868)	(86,735)	(55,253)
Efekti promene deviznog kursa	-	3	-	-
Otpis sa otpustom duga	-	-	69	76
Otpis bez otpusta duga	-	10,151	74,032	51,867
Ukupno za godinu	366	(1,714)	(12,634)	(3,310)
Stanje na dan 31. decembra	(2,132)	(2,498)	(29,906)	(17,272)

Tabela 14: Promene na računu rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2020	2019	2020	2019
Stanje na dan 1. januara	58,504	89,729	136,487	152,438
Efekat prve primene MSFI 9	0	0	0	0
Rezervisanja u toku godine:				
- iskazana u bilansu uspeha	85,185	52,504	216,607	83,695
- iskazana u okviru ostalog rezultata				
	85,185	52,504	216,607	83,695
Iskorišćena rezervisanja u toku godine				
Ukidanje rezervisanja u toku godine	(45,935)	(83,729)	(111,285)	(99,646)
Stanje na dan 31. decembra	97,754	58,504	241,809	136,487

6.1.9 Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge

Sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine Banka prilikom obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive ne koristi rejtinge agencija za eksterne kreditne rejtinge, osim za izloženosti prema državama i centralnim bankama i za izloženosti prema privrednim društvima, gde se koriste kreditne procene koje su sporazumno odredile agencije za kreditiranje izvoza, potpisnice sporazuma OECD „Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits“, kao i rejtinzi agencije Moody's Investor Service.

6.1.10 Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralima, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Basel III regulativom
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom.

Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati (koje Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja).

U okviru internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjjenje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenja za upravljanje kolateralom), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom o kolateralima, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu seta dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja.

Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Tabela 15: Neto izloženost pokrivena instrumentima kreditne zaštite po klasama izloženosti:

Klase izloženosti	Iznos pokriven sredstvima u vidu finansijske imovine	Iznos pokriven bilansnim netiranjem	Iznos pokriven nematerijalnom kreditnom zaštitom	Iznosi izloženosti pokriveni hipotekama nad nepokretnostima
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	20,450	0	155,942	1,239,872
Visokorizicne izloženosti	1,608,982	0	0	0
Izloženosti obezbedjene hipotekama na nepokretnostima	603,837	0	79,419	34,544,034
Banke	0	26,344,770	0	0
Privredna društva	2,500,353	0	6,997,779	263,427
Fizička lica	1,146,075	6,028	3,842,365	104,562
Ukupno	5,879,697	26,350,798	11,075,505	36,151,895

7. TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu i deviznih kurseva.

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Banke tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Banke, a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Osnovni indikator za praćenje izloženosti Banke tržišnom riziku je:

- VaR - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kredinog spreda, devizni rizik i rizik volatilnosti

-

Pored VaR indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Banka koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV i CPV.

Rizik likvidnosti: Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Banke je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo banci da ispuni svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Banka susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Banka nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima.
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine).
- Tržišna likvidnost - rizik da se Banka može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija.
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Banke.
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od banke veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja.
- Rizik koncentracija finansiranja nastaje kada Banka koristi ograničeni broj izvora finansiranja, da oni postaju takvi da je povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću.
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

Banka u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita.

Plan finansiranja (Funding plan) ima ključnu ulogu u celokupnom upravljanju likvidnošću kako kratkoročne, tako i dugoročne, tj. strukturne likvidnosti. Planom finansiranja definišu se potrebe i izvori za održavanje adekvatne usklađenosti pozicija aktive i pasive Banke.

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa.

Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na nedeljnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Banke vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem. Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima)
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za banku)
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija)

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Banka ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti kojima su precizno definisani:

- Procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Banke koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- Jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- Način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

8. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je pravni rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, odnosima sa klijentima, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom.

Upravljanje operativnim rizikom u Banci uspostavlja se primenom politika i procedura za upravljanje, merenje i ublažavanje operativnih rizika. Izvršni odbor Banke kao relevantan odbor za donošenje odluka u vezi sa operativnim rizikom redovno se obaveštava o izloženosti operativnom riziku i svim relevantnim temama u vezi sa operativnim rizikom od strane Tima za Operativni i Reputacioni Rizik.

Tim za Operativni i Reputacioni Rizik je odgovoran za pravilnu primenu i sprovođenje metodologija, obračun kapitalnih zahteva za operativni rizik, merenje i kontrolu rizika, kao i određivanje korisničkih profila za IT aplikaciju koja se koristi za upravljanje operativnim rizikom. U nadležnosti navedene direkcije je i obuka menadžera operativnog rizika i njihovih zamenika, koji se u cilju adekvatnog upravljanja operativnim rizikom uspostavljaju u svim relevantnim organizacionim jedinicama Banke.

Analizom različitih elemenata operativnog rizika definišu se postupci i akcije kojim se minimiziraju troškovi izazvani operativnim rizikom. Na taj način, prikupljajući adekvatno iskustvo, sistem kontrole se razvio i unapredio u sistem upravljanja operativnim rizikom Banke.

Banka vrši obračun kapitala za operativni rizik prema standardizovanom pristupu. Računi bilansa uspeha su mapirani na osam poslovnih linija koje su definisane u skladu sa Basel II regulativom. Bruto prihod je raspoređen na odgovarajuće poslovne linije i pomnožen definisanim ponderima.

9. KAMATNI RIZIK

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (I u nekim slučajevima, sami novčani tokovi)
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gep - proizilazi iz terminske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena,
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa,
- bazni rizik kome je banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Banka je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu se podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa)
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja)
- jednofaktorska analiza
- višefaktorska analiza.

Efekti svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

10. IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

Banka izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi evidentira po nabavnoj vrednosti. Ukupna bruto bilansna izloženost banke o ovom osnovu je 113,274 hiljade dinara na dan 31. decembar 2020. godine. Od toga 112,644 hiljada dinara se odnosi na investicije u zavisna društva UniCredit Leasing i UniCredit Partner. Neto bilansna izloženost Banke po osnovu vlasničkih ulaganja čini 0.02%% bilansne sume. Vanbilansna izloženost iznosi 2,704,345 hiljada dinara, a ispravka vrednosti 2,196 hiljada dinara, što čini 0.24% ukupne vanbilansne aktive.

11. POKAZATELJ LEVERIDŽA

Pokazatelj leveridža se obračunava kao količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti banke i iskazuje se u procentima. Na dan 31. decembra 2020. godine pokazatelj leveridža na nivou Banke iznosi 13.93%, a na nivou Bankarske grupe 13.88%

12. SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE BANKE KOJI SE ODOSE NA KVALITET AKTIVE BANKE

12.1. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA IZLOŽENOST BANKE KREDITNOM RIZIKU

Osnovne procene o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, uključujući i uticaj kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene, Banka definiše kroz Strateški plan i budžet. Strateški plan identifikuje srednjoročno-dugoročne ciljeve i odgovarajuće strateške opcije za njihovo ostvarenje i predstavlja okvir za izradu godišnjeg budžeta. Godišnji Forecast se koristi kao osnova za Budžet i može biti korigovan za efekte koje promene koje se očekuju u budžetskoj godini mogu imati na pozicije bilansa stanja, bilansa uspeha i rizične aktive. Najznačajnije aktivnosti koje se sprovode u okviru svakog Forecast procesa u delu kreditnog rizika su:

- Planiranje rizične aktive na osnovu projektovanih bilansnih i vanbilansnih pozicija
- Planiranje rizične strukture plasmana i rezervisanja po kreditima
- Planiranje potreba za kapitalom

Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi rizika koji je Banka spremna da prihvati u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svojih klijenata i akcionara, kao i kapitalne i druge zahteve.

Apetit prema riziku Banke je definisan dosledno sa poslovnim modelom Grupe, procesom budžetiranja i ICAAP procesima. Za ovu svrhu, rizični apetit Banke je integrisan u proces budžetiranja sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku u skladu sa ambicijom i procesom budžetiranja.

Struktura rizičnog apetita Banke uključuje:

1. Izjavu o rizičnom apetitu (RAS) – definiše poziciju Banke sa kvalitativne tačke gledišta u pogledu rizičnog profila usklađenog sa Grupnom strategijom, sa ciljem da istakne očekivanja zainteresovanih strana.
2. Ključni pokazatelj performansi (KPI) rizičnog apetita – sastavljen je od seta ključnih pokazatelja performansi zasnovanih na analizi očekivanja internih i eksternih zainteresovanih strana.

Za svaku dimenziju navedenu u izjavi, identifikovan je jedan ili više ključnih pokazatelja, sa ciljem da se kvantitativno izmeri pozicija Banke na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, odnose između uporedivih veličina, kao i osetljivost na definisane parametre.

Za svaki ključni pokazatelj definisani su različiti pragovi u smislu: *targeta, trigeri i limita*. Pragovi se definišu kroz “top-down” proces koji se komunicira od strane Grupe, a Banka u skladu sa regulatornim okruženjem, supervizorskim zahtevima i budžetskim apetitima komunicira “bottom-up” predlog.

- a) **Targeti** predstavljaju nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima u skladu sa ambicijom Banke. Oni su referentni prag za razvoj poslovanja i po pravilu predstavljaju budžetske parametre.
- b) **Trigeri** predstavljaju svojevrzni “early warning sistem” koji treba blagovremeno da ukaže na povećan rizik od narušavanja limita.
- c) **Limiti** su granične tačke koje predstavljaju maksimalno prihvatljiv nivo rizika odnosno odstupanja od ciljanih (budžetiranih) vrednosti.

Rizični apetit banke se definiše na godišnjem nivou, a svaka izmena višegodišnjih planova Banke takođe tangira izmenu apetita rizika.

Postupak u slučaju prekoračenja pragova je definisan relevantnom procedurom za postavljanje i praćenje apetita rizika i otklanjanje prekoračenja.

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na izloženost kreditnom riziku Banka je objavila u okviru tačaka 1. i 6. ovog dokumenta i to pre svega:

- Postupke za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika,
- Način na koji Banka upravlja kreditnim rizikom kao i opis uloga, delokruga, odgovornosti svih organizacionih delova povezanih sa upravljanjem kreditnim rizikom,
- Način na koji Banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju, opis zajedničkih karakteristika za identifikovanje rizika koncentracije i opis sistema limita izloženosti koji su uspostavljeni radi kontrole rizika koncentracije u kreditnom portfoliju.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Banke prikazani su u sledećim tabelama:

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku_2020

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	57,151,931	84	57,151,847	0	57,151,847
Založena finansijska sredstva	11,630,733	0	11,630,733	0	11,630,733
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	1,447,643	1,447,643
Hartije od vrednosti	100,749,619	268,440	100,481,179	2,073,599	102,554,778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	27,765,931	36,099	27,729,832	0	27,729,832
Kredit i potraživanja od komitenata	288,315,685	9,656,490	278,659,195	0	278,659,195
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	0	0
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	112,644	112,644
Nematerijalna imovina	0	0	0	2,119,711	2,119,711
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	3,571,169	3,571,169
Investicione nekretnine	0	0	0	3,527	3,527
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	297,638	297,638
Odožena poreska sredstva	0	0	0	0	0
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0	0	0
Ostala sredstva	178,702	32,038	146,664	1,070,885	1,217,549
Bilansna izloženost	485,792,601	9,993,151	475,799,450	10,696,816	486,496,266
Date garancije i jemstva	88,738,850	74,568	88,664,282	3,644,986	92,309,268
Preuzete buduće obaveze	91,101,849	264,995	90,836,854	20,873,165	111,710,019
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	932,930,331	932,930,331
Vanbilansna izloženost	179,840,699	339,563	179,501,136	957,448,482	1,136,949,618
Ukupna izloženost	665,633,300	10,332,714	655,300,586	968,145,298	1,623,445,884

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku - sa stanjem na dan 31.12.2019.

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	29,869,709	153	29,869,556	29,840,622	59,710,178
Založena finansijska sredstva	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	1,167,316	1,167,316
Hartije od vrednosti	104,733,885	344,977	104,388,908	1,542,912	105,931,820
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,910,119	1,714	2,908,405	0	2,908,405
Kredit i potraživanja od komitenata	272,231,566	7,730,133	264,501,433	0	264,501,433
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	0	0
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	112,644	112,644
Nematerijalna imovina	0	0	0	1,901,383	1,901,383
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	3,888,486	3,888,486
Investicione nekretnine	0	0	0	3,528	3,528
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	58,867	58,867
Odožena poreska sredstva	0	0	0	0	0
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0	0	0
Ostala sredstva	185,127	19,770	165,357	882,867	1,048,224
Bilansna izloženost	409,930,406	8,096,747	401,833,659	39,398,625	441,232,284
Date garancije i jemstva	82,928,613	194,991	82,733,622	0	82,733,622
Preuzete buduće obaveze	96,550,192	0	96,550,192	17,623,693	114,173,885
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	876,021,480	876,021,480
Vanbilansna izloženost	179,478,805	194,991	179,283,814	893,645,173	1,072,928,987
Ukupna izloženost	589,409,211	8,291,738	581,117,473	933,043,798	1,514,161,271

Razlika u bilansnim izloženostima u Tabeli 1 (iz tačke 6.) sa tabelom iznad, koja je rađena u skladu sa smernicama za kvalitet aktive, je ta da se Tabela 1 (iz tačke 6.) odnosi na bilansnu aktivu koja je ušla u obračun rizikom ponderisane aktive u skladu sa bazelskim standardima gde je obuhvaćena aktiva koja je izložena, kao i aktiva koja nije izložena kreditnom riziku). Za izradu smernica uzeta je aktiva koja je izložena kreditnom riziku, dok se ostatak aktive nalazi na pozicijama imovine koja nije izložena kreditnom riziku.

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja dati su u sledećim tabelama:

(u hiljadama dinara)

Sa stanjem na dan 31.12.2020.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	89,661,973	0	0	2,131,571	91,793,544	0	3,949,728	87,843,816	33,284,077	223,496
Stambeni krediti	34,972,742	0	0	284,189	35,256,931	0	131,059	35,125,872	33,065,218	223,496
Potrošački i gotovinski krediti	51,715,340	0	0	1,789,646	53,504,986	0	3,716,895	49,788,091	215,175	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,966,387	0	0	34,567	3,000,954	0	83,120	2,917,834	0	0
Ostala potraživanja	7,504	0	0	23,169	30,673	0	18,654	12,019	3,684	0
Potraživanja od privrede	565,292,289	0	7,886,494	660,973	573,839,756	4,151,515	2,231,471	567,456,770	107,312,635	5,286,917
Velika preduzeća	110,868,775	0	1,700,521	0	112,569,296	919,422	117,827	111,532,047	26,625,354	793,568
Mala i srednja preduzeća	192,566,093	0	5,773,961	416,992	198,757,046	2,886,459	1,366,140	194,504,447	70,317,838	4,426,769
Javna preduzeća	18,075,581	0	0	20	18,075,601	0	30,681	18,044,920	3,746,321	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	243,781,840	0	412,012	243,961	244,437,813	345,634	716,823	243,375,356	6,623,122	66,580
Ukupna izloženost	654,954,262	0	7,886,494	2,792,544	665,633,300	4,151,515	6,181,199	655,300,586	140,596,712	5,510,413
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	654,954,262	0	0	0	654,954,262	0	4,366,156	650,588,106	140,596,712	0
od čega: restrukturirana	6,304,896	0	0	0	6,304,896	0	248,998	6,055,898	2,103,973	0
Problematična potraživanja	0	0	7,886,494	2,792,544	10,679,038	4,151,515	1,815,043	4,712,480	0	5,510,413
od čega: restrukturirana	0	0	5,024,037	270,230	5,294,267	3,046,716	206,108	2,041,443	0	3,583,341
Ukupna izloženost	654,954,262	0	7,886,494	2,792,544	665,633,300	4,151,515	6,181,199	655,300,586	140,596,712	5,510,413

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Sa stanjem na dan 31.12.2019.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	87,655,431	-	-	2,485,455	90,140,885	-	2,836,562	87,304,324	26,691,309	243,517
Stambeni krediti	32,490,877	-	-	349,951	32,840,828	-	229,418	32,611,410	13,830,879	70,664
Potrošački i gotovinski krediti	52,002,441	-	-	2,081,483	54,083,924	-	2,549,686	51,534,238	3,168,446	4,897
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,150,514	-	-	41,324	3,191,837	-	49,402	3,142,435	9,634,239	151,932
Ostala potraživanja	11,599	-	-	12,697	24,296	-	8,056	16,241	57,745	16,024
Potraživanja od privrede	492,095,418	-	6,574,189	598,718	499,268,325	3,912,231	1,542,945	493,813,149	65,747,530	4,611,272
Velika preduzeća	110,894,479	-	1,083,648	22	111,978,149	514,800	112,778	111,350,571	11,721,242	921,504
Mala i srednja preduzeća	183,557,889	-	4,838,679	381,861	188,778,429	2,856,961	843,432	185,078,036	48,352,907	3,496,145
Javna preduzeća	13,834,390	-	-	-	13,834,390	-	35,375	13,799,015	485,720	-
Potraživanja od ostalih klijenata**	183,808,660	-	651,862	216,835	184,677,357	540,470	551,360	183,585,527	5,187,661	193,623
Ukupna izloženost	579,750,849	-	6,574,189	3,084,173	589,409,211	3,912,231	4,379,507	581,117,472	92,438,839	4,854,789
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	579,750,849	-	-	-	579,750,849	-	2,686,571	577,064,278	92,438,839	-
od čega: restrukturirana	1,997,455	-	-	-	1,997,455	-	89,286	1,908,169	143,131	-
Problematična potraživanja	-	-	6,574,189	3,084,173	9,658,362	3,912,230	1,692,937	4,053,194	-	4,854,789
od čega: restrukturirana	-	-	5,155,152	258,565	5,413,717	3,162,908	138,959	2,111,850	-	3,836,409
Ukupna izloženost	579,750,849	-	6,574,189	3,084,173	589,409,211	3,912,230	4,379,508	581,117,472	92,438,839	4,854,789

Podaci o bruto izloženosti kreditnom riziku prikazane prema granskoj i geografskoj koncentraciji dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	32,057,723	709,863	17,737,099	488,258	18,577,703	534,805
Stambeni krediti	17,905,735	130,215	6,338,180	54,454	5,008,960	38,929
Potrošački i gotovinski krediti	13,192,457	563,544	10,861,136	419,274	12,988,152	482,456
Transakcioni krediti i kreditne kartice	958,685	9,472	537,385	8,441	578,332	7,688
Ostala potraživanja	846	6,632	398	6,089	2,259	5,732
Potraživanja od privrede	438,983,710	6,456,735	31,956,326	334,222	22,777,406	976,898
Sektor A	4,074,721	4,464	3,160,741	90,204	565,037	10,624
Sektor B, C i E	63,537,730	2,067,670	8,659,442	9,374	8,592,385	392,148
Sektor D	4,761,618	102,668	14,111	0	845,433	119,720
Sektor F	50,016,551	23,771	4,924,574	9,507	3,175,593	9,824
Sektor G	79,466,362	396,952	8,727,711	74,992	4,829,695	364,895
Sektori H, I i J	27,334,024	666,684	1,674,239	47,247	1,697,608	8,570
Sektori L, M i N, R i S	32,230,161	2,780,692	638,417	4,488	367,174	7,436
Potraživanja od ostalih klijenata	177,562,543	413,834	4,157,091	98,410	2,704,481	63,681
Ukupna izloženost	471,041,433	7,166,598	49,693,425	822,480	41,355,109	1,511,703

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	21,288,724	387,867	0	0	725	10,779
Stambeni krediti	5,719,867	51,397	0	0	0	9,195
Potrošački i gotovinski krediti	14,673,595	324,372	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	891,283	7,426	0	0	703	1,539
Ostala potraživanja	3,979	4,672	0	0	22	45
Potraživanja od privrede	14,698,475	779,216	0	0	56,876,370	396
Sektor A	94,781	6,494	0	0	0	0
Sektor B, C i E	4,002,007	27,608	0	0	0	0
Sektor D	245,939	0	0	0	0	0
Sektor F	1,911,998	5,710	0	0	0	0
Sektor G	4,711,986	38,065	0	0	0	0
Sektori H, I i J	880,025	621,084	0	0	0	0
Sektori L, M i N, R i S	370,385	603	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	2,481,354	79,652	0	0	56,876,370	396
Ukupna izloženost	35,987,199	1,167,083	0	0	56,877,095	11,175

Sa stanjem na dan 31.12.2019.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

31.12.2019.	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	27,967,957	692,606	19,554,778	609,779	28,947,815	907,216
Stambeni krediti	15,890,361	157,015	6,359,781	89,059	7,086,962	78,953
Potrošački i gotovinski krediti	11,118,335	522,552	12,532,853	508,203	20,856,914	808,594
Transakcioni krediti i kreditne kartice	954,534	9,995	659,426	9,362	1,000,330	15,129
Ostala potraživanja	4,727	3,044	2,718	3,155	3,609	4,540
Potraživanja od privrede	401,144,207	6,148,604	24,130,719	221,706	25,807,334	724,742
Sektor A	2,976,468	19,235	3,374,661	4,227	678,824	5,826
Sektor B, C i E	67,880,695	1,067,798	5,254,294	34,894	9,291,702	443,081
Sektor D	5,047,947	133,569	20,174	0	227,414	0
Sektor F	52,864,058	86,424	2,562,635	8,829	3,457,170	20,478
Sektor G	75,870,068	484,544	7,521,348	43,720	5,476,566	51,793
Sektor H, I i J	23,088,221	537,866	1,647,702	56,526	2,130,620	34,506
Sektor L, M i N, R i S	29,662,927	3,228,864	727,222	3,041	865,339	10,149
Potraživanja od ostalih klijenata	143,753,823	590,304	3,022,683	70,469	3,679,699	158,909
Ukupna izloženost	429,112,164	6,841,210	43,685,497	831,485	54,755,149	1,631,958

31.12.2019.	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	11,174,021	274,660	-	-	10,857	1,194
Stambeni krediti	24,925	-	-	9,692	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	242,135	-	-	-	-	-
Transakcioni krediti i kreditne kartice	6,058	-	-	859	778	778
Ostala potraživanja	1,542	-	-	306	416	416
Potraživanja od privrede	9,091,897	63,515	-	-	31,921,260	14,340
Sektor A	-	-	-	-	-	-
Sektor B, C i E	205	-	-	-	-	-
Sektor D	-	-	-	-	-	-
Sektor F	2,980	-	-	-	-	-
Sektor G	25,290	-	-	-	-	-
Sektor H, I i J	229	-	-	-	-	-
Sektor L, M i N, R i S	135	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	34,676	-	-	31,921,260	14,340	14,340
Ukupna izloženost	20,265,918	338,175	-	-	31,932,117	15,534

Podacio izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	86,036,078	2,796,681	111,506	717,708	0	231,614	176,521	534,875	567,704	620,855
Stambeni krediti	34,681,345	225,913	6,297	59,187	0	30,379	21,274	18,693	44,465	169,377
Potrošački i gotovinski krediti	48,495,295	2,483,710	102,714	633,620	0	198,865	143,441	502,566	510,357	434,417
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,853,335	86,403	2,466	24,184	0	2,057	2,108	11,049	9,193	10,160
Ostala potraživanja	6,103	655	29	717	0	313	9,698	2,567	3,689	6,901
Potraživanja od privrede	556,489,191	4,722,614	261,970	3,818,515	0	6,473,019	1,049,827	226,720	194,172	603,730
Velika preduzeća	106,630,323	570,774	0	3,667,678	0	1,700,521	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	190,161,170	2,073,089	229,316	102,519	0	4,753,506	1,002,512	166,723	112,452	155,760
Javna preduzeća	18,070,335	5,246	0	0	0	0	0	20	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	241,627,363	2,073,505	32,654	48,318	0	18,992	47,315	59,977	81,720	447,970
Ukupna izloženost	642,525,269	7,519,295	373,476	4,536,223	0	6,704,632	1,226,348	761,595	761,875	1,224,585
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	642,525,269	7,519,294	373,476	4,536,223	0	0	0	0	0	0
od čega: restrukturirana	6,108,155	129,869	8,265	58,607	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	6,704,632	1,226,349	761,595	761,875	1,224,587
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	4,488,404	254,676	57,884	126,692	366,611
Ukupna izloženost	642,525,269	7,519,294	373,476	4,536,223	0	6,704,632	1,226,349	761,595	761,875	1,224,587

Sa stanjem na dan 31.12.2019.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	84,673,452	2,106,157	532,742	343,080	0	395,968	171,040	439,567	615,103	863,777
Stambeni krediti	32,222,734	170,198	62,192	35,753	0	73,369	16,023	47,261	33,195	180,101
Potrošački i gotovinski krediti	49,388,921	1,851,900	461,313	300,307	0	318,406	149,925	383,223	563,444	666,486
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,051,842	82,922	8,982	6,768	0	4,035	2,873	7,391	13,100	13,925
Ostala potraživanja	9,955	1,137	255	252	0	158	2,219	1,692	5,364	3,265
Potraživanja od privrede	474,107,606	17,551,687	381,034	55,091	0	4,552,947	860,462	162,565	243,596	1,353,337
Velika preduzeća	106,752,712	4,141,768	0	0	0	977,209	0	22	106,439	0
Mala i srednja preduzeća	181,042,344	2,313,635	153,515	48,394	0	3,573,317	836,275	101,382	96,427	613,139
Javna preduzeća	5,551,884	8,282,494	0	12	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	180,760,666	2,813,790	227,519	6,685	0	2,421	24,187	61,161	40,730	740,198
Ukupna izloženost	558,781,058	19,657,844	913,776	398,171	0	4,948,915	1,031,502	602,132	858,699	2,217,114
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	558,781,058	19,657,844	913,776	398,171	0	0	0	0	0	0
od čega: restrukturirana	1,827,969	137,816	2,775	28,895	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	4,948,915	1,031,502	602,132	858,699	2,217,114
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	3,762,391	543,017	81,892	42,442	983,975
Ukupna izloženost	558,781,058	19,657,844	913,776	398,171	0	4,948,915	1,031,502	602,132	858,699	2,217,114

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Način na koji Banka identifikuje i definiše problematična i restrukturirana potraživanja definisan je kroz načela upravljanja lošom aktivom banke u okviru Strategije upravljanja rizicima Banke.

Banka lošu aktivu definiše na klijentskom nivou primenjujući osnovna načela identifikacije u skladu sa pojmom problematičnih potraživanja definisanim na osnovu odluke kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

U tom smislu klijenti kojima je dodeljen interni rejting 8-, 9 i 10, čine lošu aktive Banke. Navedene rejting kategorije se odnose na klijente kod kojih je prisutan neki od indikatora statusa neizmirenja obaveza u skladu sa internom regulativom¹⁰, a koji upućuje na situaciju po kojoj je dužnik:

- a) u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili
- b) prema proceni banke nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze bez realizacije sredstva obezbeđenja (tzv. Unlikely-to-pay status¹¹).¹²

U okviru Sektora za upravljanje rizicima, posebna pažnja je posvećena upravljanju lošom aktivom u okviru Direkcije za upravljanje problematičnim plasmanima sa više odeljenja specijalizovanim za segmente fizičkih lica i malih pravnih lica (Retail), kao i za velika privredna društva (Corporate).

Ovakva organizaciona struktura je usklađena sa standardima i najboljom praksom UniCredit Grupe kroz jasnu specijalizaciju u kreditnom procesu, posvećene strukture koje obezbeđuju ranu identifikaciju plasmana sa znacima povećanog kreditnog rizika i sveobuhvatno praćenje kreditnog portfolija, kao i restrukturiranje i upravljanje spornim plasmanima, kao i krajnju naplatu potraživanja prinudnim putem.

Striktnim odvajanjem funkcionalnosti odobrenja, praćenja i restrukturiranja plasmana, povećava se efikasnost procesa i otvara mogućnost za pravovremenu i intenzivnu akciju usmerenu na stvaranje uslova za rešavanje ugroženih plasmana i njihov povratak u redovan portfolio, ili ako to nije moguće poboljšanje pozicije Banke u postupku naplate potraživanja.

Osnovna načela i principi u upravljanju lošom aktivom kojima se Banka rukovodi su:

- Rana identifikacija upozoravajućih signala kod klijenata, adekvatno praćenje takvog portfolija i jasni kriterijumi za prelazak nadležnosti nad klijentom u okviru posebne službe koja se bavi problematičnim (i potencijalno problematičnim) plasmanima i klijentima;
- Proaktivno upravljanje problematičnim plasmanima i sprečavanje gubitaka;
- Upoznavanje sa faktorima koji su doveli do finansijskih poteškoća, analiza poslovnog plana i plana finansijske konsolidacije, potencijala za restrukturiranje plasmana i ostalih scenarija na raspolaganju, poštujući načelo vremenske vrednosti novca;
- Efikasnost u procesu naplate iz instrumenata obezbeđenja (sudskim i vansudskim putem), ukoliko su sve prethodno raspoložive opcije iscrpljene.

Nivo loše aktive banke koji se smatra prihvatljivim sa aspekta ciljanog nivoa (business-as-usual scenario), je utvrđen u budžetskom procesu, kao i procesu višegodišnjeg planiranja banke. Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi loše aktive u pretpostavkama blagog i izraženog stres scenarija. RAF proces predstavlja okvir za procenu i razumevanje najvišeg prihvatljivog nivoa loše aktive banke.

Organizacioni deo za praćenje kreditnog portfolija za privredu zadužen je za sprovođenje kreditnog monitoringa nad klijentima Banke koji pripadaju Standard portfoliju i portfoliju klijenata sa povišenim rizikom (tzv. Watch list portfolio). Kreditni monitoring klijenata se sastoji iz 2 međusobno povezana procesa: Identifikacije signala upozorenja i sistematski nadzor klijenata sa povišenim rizikom. Proces identifikacije signala predstavlja dnevni proces uočavanja signala upozorenja

¹⁰ Banka je kroz set dokumenata detaljno razradila kriterijume – default events and triggers koji uslovljavaju odgovarajući rejting odnosno posledično status defaulta odnosno neizmirenja obaveza

¹¹ Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne.

¹² Klijenti kod kojih su prisutni indikatori statusa neizmirenja obaveza su internom regulativom banke označeni i kao klijenti kod kojih su prisutni objektivni dokazi obezvređenja u skladu sa MSFI 9, i za njih se obračunava iznos obezvređenja na individualnoj i kolektivnoj osnovi.

kod klijenata koji pripadaju Standard portfoliju putem web aplikacije (Anomaly management Tool-om). U zavisnosti od identifikacije rizika koji sugerise uočeni signal i datih komentara u okviru navedene web aplikacije od strane Saradnika za rad sa privredom iz Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Saradnika za kreditno odobrenje privredi iz Direkcije za kreditna odobrenja, klijent se klasifikuje na jednu od „watch“ lista (WL1, WL2) ili se vrši potencijalni transfer klijenta u „restructuring“ ili „workout“ nadležnost ili nazad u standardni portfolio. Sistemski nadzor je proces klasifikacije klijenata sa povišenim rizikom na jednu od „watch“ listi (WL1 ili WL2) u cilju definisanja strategija i praćenje njihove implementacije koje imaju za cilj umanjene identifikovanih rizika.

Praćenje klijenata sa povišenim rizikom se vrši na redovnom sastanku čija je uloga da analizira klijente sa povišenim nivoom rizika i definiše dalje akcije koje će biti preduzete prema tom klijentu kako bi se umanjio potencijalni gubitak za Banku. Učestalost održavanja sastanka za praćenje klijenata sa povišenim rizikom je mesečna, a po potrebi i češća. Postupak identifikacije, klasifikacije, akcioni planovi i praćenje klijenata sa povišenim rizikom /WL klijenata, kao i uloge i odgovornosti Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Sektora za upravljanje rizicima detaljno se razrađuju posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje klijenata sa povišenim rizikom. Praćenje se vrši i u okviru Odeljenja za praćenje kreditnog portfolija stanovništva i naplatu kroz EAL i WL za Small Business klijente sa manje od 90 dana docnje. Za fizička lica praćenje problematičnih klijenata vrši se kroz 3 kategorije: PDL, WL1 i WL2, automatskom klasifikacijom klijenata fizičkih lica..

Nadležnosti za donošenje odluka o klijentima koji su identifikovani na „watch“ listi su usklađene sa Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima.

Potencijalni uzroci problema koji mogu biti evidentirani kao signali upozorenja koji bi uticali na klasifikaciju klijenta u WL mogu biti: docnja u izmirivanju obaveza, blokada računa, problemi likvidnosti, interni rejting, pogoršanje finansijskog položaja, pogoršanje tržišne pozicije klijenta, negativne informacije iz javnih medija, kašnjenje godišnjeg pregleda poslovanja (review) i sl. Detaljan pregled svih signala upozorenja definisan je posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje klijenata sa povišenim rizikom.

Internom regulativom koja definiše Proces praćenja i klasifikacije klijenata u okviru kreditnog portfolia za privredu, definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je identifikovan klijent sa povišenim rizikom /WL klijent. Obavezne akcije su definisane u odnosu na klasifikaciju klijenata (WL1 i WL2) i podrazumevaju promenu dinamike ponovnog pregleda klijenta, ažuriranje internog rejtinga, promena dinamike dostavljanja finansija, promena strategije, provera pravne valjanosti i mogućnosti aktivacije sredstava obezbeđenja, ažuriranje procene sredstava obezbeđenja, preispitivanje kamata i naknada i prilagođavanje nivou rizika.

Kada je reč o fizičkim licima i malim privrednim društvima (Small Business klijenti), klasifikacija klijenata kao i akcije koje je neophodno preduzeti kada se klijent identifikuje kao rizičan, definisane su poslovnim pravilima Standardi kreditnog procesa za fizička lica i mala privredna društva. Klasifikacija klijenata vrši se na osnovu 2 kriterijuma: clustera kome klijent pripada i dana docnje. Cluster predstavlja stepen rizičnosti klijenata i deli se na visoko, srednje i nisko rizične klijente. Cluster se određuje na osnovu matrice visine (neobezbeđene) izloženosti prema Banci i internog rejtinga (za fizička lica), odnosno matrice kombinacije signala upozorenja (za pravna lica i preduzetnike). U zavisnosti od Clustera i trenutnih dana docnje određuje se klasifikacija klijenta u jednu od 3 kategorije: PDL (pre delinquency), WL1 i WL2. U zavisnosti od klasifikacije (PDL, WL1, WL2) definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je klijent identifikovan kao rizičan/WL klijent. Obavezne akcije podrazumevaju polugodišnji pregled klijenta, pozivanje klijenata radi izmirenja obaveza, slanje pisama i sms poruka obaveštenja o dugu, naplatu dospelog duga iz garantnog depozita, identifikacija klijenata za potencijalnu izmenu prethodno odobrenih uslova (forbearance), blokada računa (SB klijenti). Što je klijent rizičniji to su akcije u naplati potraživanja intenzivnije (veći broj poziva, pisama i slično). Kontaktiranje klijenata u procesu praćenja rizičnih klijenata vrši se kroz GEMO aplikaciju.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima ustanovljena je redovna elektronska evidencija dana docnje koji se javljaju pri naplati dospelih potraživanja. Takav pregled dostupan je svim zaposlenima u Sektoru za korporativno i investiciono bankarstvo i Sektoru za poslove sa stanovništvom, kao i u Sektoru za upravljanje rizicima, i kontrola dana kašnjenja vrši se na nedeljnoj bazi.

Svake nedelje, klijenti koji se nađu na takvoj listi moraju biti kontaktirani od strane Saradnika za rad sa privredom/Saradnika za rad sa stanovništvom koji će klijentu skrenuti pažnju na iznos dugovanja kao i dane docnje. Ako do sledećeg pregleda iste liste, klijent i dalje ne izmiri svoje obaveze, Saradnik za rad sa privredom/Saradnik za rad sa stanovništvom postupa dalje u skladu sa internim procedurama i pravilima.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima su jasno definisana pravila na osnovu kojih se nakon određenog dana docnje pokreće prinudna naplata sa računa klijenta, pri čemu se u određenim situacijama postupak prinudne naplate može odložiti donošenjem zajedničke odluke svih uključenih organizacionih jedinica.

U cilju efikasnijeg upravljanja kreditnim rizikom, posebne organizacione jedinice u okviru Sektora za upravljanje rizicima bave se klijentima koji ne mogu blagovremeno da izvršavaju postojeće obaveze prema Banci ili za koje je procenjeno da će imati problema sa izvršavanjem postojećih obaveza prema Banci, te je potrebno restrukturiranje obaveza, kao i klijentima kod kojih je cilj maksimizacija povraćaja spornih plasmana (workout) koristeći raspoložive mogućnosti naplate (prevashodno sredstva obezbeđenja). Osnove procesa upravljanja problematičnim kreditima koji su transferisani u nadležnost Odeljenja za naplatu problematičnih plasmana privredi, Tima za restrukturiranje plasmana privredi ili Odeljenja za problematične plasmane stanovništvu (u daljem tekstu: RWO), kao i organizacija ove funkcije kreditnog procesa, definišu se posebnim internim aktom koji se odnosi na upravljanje ovom vrstom plasmana, tj. klijenata.

Osnovni razlozi odvojenog upravljanja problematičnim plasmanima, koji se preko funkcije praćenja problematičnih plasmana transferišu u RWO, su:

- Blagovremena identifikacija povećanog kreditnog rizika i optimalan pristup u izboru strategije za takve klijente
- Profesionalno upravljanje problematičnim kreditima i smanjenje mogućnosti neočekivanih i nepredviđenih značajnih potreba za rezervisanjem za potencijalne gubitke, što može imati značajan uticaj na rezultat Banke
- Problematične situacije se znatno razlikuju u odnosu na upravljanje kreditnim rizikom klijenata u standardnom portfoliju, u smislu intenziteta kao načina upravljanja plasmanom (problematični klijenti zahtevaju češće praćenje, kontakte i analize u cilju nalaženja adekvatnog rešenja)

U okviru RWO-a postoji odvojenost u pristupu upravljanja klijentima u restrukturiranju u odnosu na sporne plasmane.

Za proces restrukturiranja karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente koji imaju otplatni kapacitet, odnosno kapacitet za restrukturiranje i potencijal za oporavak
- Banka radi na razvoju i sprovođenju sveobuhvatnih rešenja, strategija i akcionih planova, procene vrednosti imovine i smanjenje izloženosti, poboljšanje baze kolateralala, evaluacija alternativnih opcija za restrukturiranje duga, smanjenje identifikovanih rizika, kako bi se prevazišle privremene slabosti u poslovanju dužnika i očuvao kontinuitet poslovanja
- Provera kreditne aplikacije, LLP efekata i pravnog statusa obezbeđenja uz podršku Direkcije za pravne poslove
- Odgovornost za razvoj i implementaciju strategije za ovu vrstu klijenata imaju Tim za restrukturiranje plasmana privredi i Odeljenje za problematične plasmane stanovništvu u saradnji sa Sektorom za korporativno, investiciono bankarstvo/Sektorom za poslove sa stanovništvom (biznis funkcija)

Za workout proces (naplatu spornih plasmana) karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente kod kojih ne postoji mogućnost da se restrukturiraju ili restrukturiranje nije dalo rezultata,
- Potrebno implementirati adekvatnu i održivu startegiju naplate plasmana kako bi dostigli najvišu moguću stopu naplate i obezbedili umanje gubitka Banke
- Detaljna provera ugovora i kolateral pozicije
- Osnovni cilj je likvidacija, odnosno zatvaranje svih plasmana
- Odgovornost za sve ove aktivnosti je na Odeljenju za naplatu spornih plasmana privredi i Odeljenju za problematične plasmane stanovništvu.

Opis promena u procenama banke o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju u odnosu na prethodni izveštajni period, uključujući i opis uticaja kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene i očekivane promene izloženosti banke kreditnom riziku je prikazan u okviru tačke 6.1.3.

Podaci o problematičnim potraživanjima dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	91,793,544	3,949,728	460,539	101,623	110,723	0.5%	109,899
Stambeni krediti	35,256,932	1,31,059	89,099	4,768	468	0.3%	74,899
Potrošački i gotovinski krediti	53,504,985	3,716,895	371,351	96,766	110,166	0.7%	35,000
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,000,954	83,120	9	9	9	0.0%	0
Ostala potraživanja	30,673	18,654	80	80	80	0.3%	0
Potraživanja od privrede**	573,839,755	6,382,987	11,138,624	5,192,644	3,391,102	1.9%	5,577,415
Sektor A	8,007,065	68,573	11,230	9,003	7,548	0.1%	187
Sektor B, C i E	87,288,365	1,502,941	1,221,393	1,160,099	668,637	1.4%	632,370
Sektor D	6,089,489	236,872	230,574	116,189	86,078	3.8%	121,019
Sektor F	60,077,528	455,001	5,275,719	20,500	159,561	8.8%	1,804,514
Sektor G	98,610,658	656,910	411,442	298,778	169,320	0.4%	7,095
Sektor H, I i J	32,929,480	545,839	703,263	440,973	228,353	2.1%	409,046
Sektor L, M i N	36,399,357	1,854,393	2,784,631	2,744,579	1,713,968	7.7%	2,551,281
Potraživanja od ostalih klijenata	244,437,813	1,062,458	500,372	402,523	357,637	0.2%	51,903
Ukupna izloženost	665,633,299	10,332,715	11,599,163	5,294,267	3,501,825	1.7%	5,687,314

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

Sa stanjem na dan 31.12.2019.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	90,140,885	2,836,562	2,485,455	110,770	1,355,734	2.8%	243,517
Stambeni krediti	32,840,828	229,418	349,951	23,308	83,528	1.1%	70,664
Potrošački i gotovinski krediti	54,083,924	2,549,686	2,081,483	87,429	1,239,543	3.8%	4,897
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,191,837	49,402	41,324	8	24,700	1.3%	151,932
Ostala potraživanja	24,296	8,056	12,697	25	7,963	52.3%	16,024
Potraživanja od privrede	499,268,326	5,455,176	7,172,908	5,302,948	4,249,434	1%	4,611,272
Sektor A	7,099,036	30,598	29,288	11,339	13,258	0.4%	8,189
Sektor B, C i E	86,153,597	1,059,299	1,545,978	1,049,064	892,594	1.8%	1,059,219
Sektor D	5,676,240	276,732	133,569	0	123,082	2.4%	1,689
Sektor F	59,644,185	139,690	118,712	68,671	93,349	0.2%	65,033
Sektor G	92,819,705	408,112	605,348	146,179	274,685	0.7%	323,184
Sektor H, I i J	28,469,834	408,280	629,126	497,790	311,417	2.2%	337,579
Sektor L, M i N	34,728,370	2,040,635	3,242,189	2,947,638	1,890,642	9.3%	2,622,756
Potraživanja od ostalih klijenata**	184,677,359	1,091,830	868,698	582,267	650,407	0.5%	193,623
Ukupna izloženost	589,409,211	8,291,738	9,658,363	5,413,718	5,605,168	1.64%	4,854,789

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2020., odnosno 2019. godini dati su u sledećim tabelama:

31.12.2020.	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja*			Uticaj kursa	Druge promene**	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	
		od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	2,485,455	998,348	0	-1,351,680	-162,037	0	-653,100	6	-558	2,131,571	783,762
Stambeni krediti	349,951	55,328	0	-121,096	-16,628	0	-28,829	6	0	284,189	228,507
Potrošački i gotovinski krediti	2,081,483	900,504	0	-1,192,341	-128,703	0	-607,747	0	0	1,789,646	539,370
Transakcioni krediti i kreditne kartice	41,324	24,411	0	-31,167	-11,397	0	-14,757	0	-1	34,567	10,930
Ostala potraživanja	12,697	18,105	0	-7,076	-5,309	0	-1,767	0	-557	23,169	4,955
Potraživanja od privrede	7,172,907	3,883,096	0	-2,508,604	-1,690,363	-169,385	-645,638	-490	558	8,547,467	3,928,713
Velika preduzeća	1,083,670	1,417,457	0	-800,576	-800,576	0	0	-30	0	1,700,521	781,099
Mala i srednja preduzeća	5,220,540	2,370,211	0	-1,363,223	-812,837	0	-549,893	-403	-36,172	6,190,953	3,003,068
Javna preduzeća	0	20	0	0	0	0	0	0	0	20	0
Potraživanja od ostalih klijenata***	868,697	95,408	0	-344,805	-76,950	-169,385	-95,745	-57	36,730	655,973	144,546
Ukupna potraživanja	9,658,362	4,881,444	0	-3,860,284	-1,852,400	-169,385	-1,298,738	-484	0	10,679,038	4,712,475

31.12.2019.	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja*			Uticaj kursa	Druge promene**	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	
		od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	2,092,023	1,617,853	0	-1,222,587	-396,377	0	-465,139	-360	-1,476	2,485,455	1,129,720
Stambeni krediti	410,396	160,766	0	-221,067	-169,528	0	-19,327	-144	0	349,951	266,423
Potrošački i gotovinski krediti	1,615,812	1,411,550	0	-945,689	-204,311	0	-421,109	-191	0	2,081,483	841,940
Transakcioni krediti i kreditne kartice	51,711	33,882	0	-44,245	-16,143	0	-19,523	-25	0	41,324	16,623
Ostala potraživanja	14,104	11,655	0	-11,586	-6,395	0	-5,180	0	-1,476	12,697	4,734
Potraživanja od privrede	7,145,214	2,042,501	0	-1,768,442	-1,188,139	-126,400	-451,153	-9,665	-236,701	7,172,907	2,923,474
Velika preduzeća	4,838,661	436,763	0	-729,279	-729,279	0	0	-6,918	-3,455,557	1,083,670	568,862
Mala i srednja preduzeća	2,306,553	1,484,092	0	-1,039,163	-458,860	-126,400	-451,153	-2,747	2,471,805	5,220,540	2,136,321
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata***	0	121,646	0	0	0	0	0	0	747,051	868,697	218,291
Ukupna potraživanja	9,237,237	3,660,354	0	-2,991,029	-1,584,516	-126,400	-916,292	-10,025	-238,177	9,658,362	4,053,194

* Smanjenje problematičnih potraživanja sadrži i povratak u neproblematična potraživanja.

** U okviru Druge promene sadržana je promena u sektorskoj podeli na osnovu promene metodologije.

*** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2019-2020. Prilog broj 11 je sadržan u tabeli iznad, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

12.2 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA INTERNU KLASIFIKACIJU POTRAŽIVANJA

U oblasti primene Bazelskih standarda težište aktivnosti bilo je na pripremi implementacije novog aplikativnog rejting modela za fizička lica za keš kredite, kreditne kartice, prekoračenja po tekućem računu i stambene kredite, kao i razvoj novog načina integracije sa postojećim biheviralnim modelom. Proces uvezivanja sa novim underwriting tool-om je nastavljen i tokom naredne godine kako bi se doprinelo unapređenju procesa odobrenja kredita u segmentu poslovanja sa fizičkim licima. Tokom godine započeo je razvoj novog rejting modela za pravna lica, a u skladu sa postupanjem nalaza lokalne validacije i kako bi se analizirala mogućnost unapređenja modela biheviralnim modulom.

U toku 2020. godine dodatno su unapređeni modeli kreditnog rizika za potrebe obračuna rezervisanja prema IFRS 9 standardu. Navedeni modeli su unapređeni prema metodologijama UniCredit Grupe i u skladu sa preporukama validacije i revizije. Tokom godine, novodobijeni parametri modela su korišćeni za potrebe procena efekata IFRS 9 standarda i unapređivani su prema instrukcijama i metodologijama Grupe.

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit grupacije i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupacije. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa. Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar“ do „prihvatljiv“. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuje klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojim su obezbeđena ta potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

31.12.2020.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	79,240,254	5,390,148	5,031,572	2,131,571	33,284,077	223,496
Stambeni krediti	33,685,951	425,632	861,159	284,189	33,065,218	223,496
Potrošački i gotovinski krediti	42,792,282	4,832,086	4,090,972	1,789,646	215,175	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,755,567	132,380	78,440	34,567	0	0
Ostala potraživanja	6,454	50	1,001	23,169	3,684	0
Potraživanja od privrede	539,349,443	14,267,037	11,675,808	8,547,467	107,312,635	5,286,917
Velika preduzeća	104,358,488	5,903,691	606,595	1,700,521	26,625,354	793,568
Mala i srednja preduzeća	174,446,045	7,682,922	10,437,126	6,190,953	70,317,838	4,426,769
Javna preduzeća	17,724,363	36,735	314,483	20	3,746,321	0
Potraživanja od ostalih klijenata	242,820,547	643,689	317,604	655,973	6,623,122	66,580
Ukupna potraživanja	618,589,697	19,657,185	16,707,380	10,679,038	140,596,712	5,510,413

Sa stanjem na dan 31.12.2019.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

31.12.2019.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	74,800,668	7,655,465	5,199,297	2,485,455	26,691,309	243,517
Stambeni krediti	31,273,020	445,190	772,667	349,951	13,830,879	70,664
Potrošački i gotovinski krediti	40,580,419	7,050,108	4,371,914	2,081,483	3,168,446	4,897
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,936,066	160,071	54,376	41,324	9,634,239	151,932
Ostala potraživanja	11,163	96	340	12,697	57,745	16,024
Potraživanja od privrede	470,047,721	10,305,783	11,741,914	7,172,908	65,747,530	4,611,272
Velika preduzeća	108,097,262	88,866	2,708,351	1,083,670	11,721,242	921,504
Mala i srednja preduzeća	166,707,360	8,004,212	8,846,317	5,220,540	48,352,907	3,496,145
Javna preduzeća	13,480,340	354,045	6	0	485,720	0
Potraživanja od ostalih klijenata	181,762,759	1,858,660	187,240	868,698	5187661	193623
Ukupna potraživanja	544,848,389	17,961,248	16,941,211	9,658,363	92,438,839	4,854,789

12.3 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA SREDSTVA OBEZBEĐENJA I SREDSTVA STEČENA NAPLATOM

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja Banka je objavila u okviru tačke 6.1.10 ovog dokumenta.

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izradu stručnih mišljenja, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše 50-70% u odnosu na procenjenu vrednost nepokretnosti, a zavisno od tipa iste,
- zaloga nad potraživanjima, vrednovanje najviše do 50%,
- zaloga nad pokretnim stvarima, vrednovanje najviše do 50%,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su Poslovnim pravilom Banke: "Politika za ublažavanje kreditnog rizika – Posebni lokalni standardi".

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralima, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Bazel III regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom. Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankske, korporativne i druge) i kreditni derivati.

U okviru procesa internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjenje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenje za upravljanje kolateralima), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom za ublažavanje kreditnog rizika, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi

- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala. Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja. Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja potraživanja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

(u hiljadama dinara)

31.12.2020.	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisnima i	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	155,790	0	33,351,783	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	14,990	0	33,273,724	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	137,116	0	78,059	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	3,684	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	6,604,271	0	73,935,515	4,156,533	22,038	8,874,991	1,996,349	14,795,302	2,214,552
Velika preduzeća	504,100	0	11,559,202	2,259,170	0	14,131	76,337	12,834,006	171,976
Mala i srednja preduzeća	4,978,518	0	57,611,297	1,477,148	22,038	4,939,974	1,779,266	1,961,296	1,975,069
Javna preduzeća	113,425	0	0	104,816	0	3,509,018	0	0	19,063
Potraživanja od ostalih klijenata***	1,008,228	0	4,765,016	315,399	0	411,868	140,746	0	48,444
Ukupna izloženost	6,760,061	0	107,287,298	4,156,533	22,038	8,874,991	1,996,349	14,795,302	2,214,552
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	6,739,848	0	102,142,599	3,967,224	22,038	8,810,418	1,996,349	14,795,303	2,122,934
od čega: restrukturirana	108,059	0	1,508,201	0	0	28,526	452,104	0	7,084
Problematična potraživanja	20,214	0	5,144,698	189,310	0	64,573	0	0	91,618
od čega: restrukturirana	8,290	0	3,425,211	67,802	0	0	0	0	82,039
Ukupna izloženost	6,760,062	0	107,287,297	4,156,534	22,038	8,874,991	1,996,349	14,795,303	2,214,552

Sa stanjem na dan 31.12.2019.

(u hiljadama dinara)

31.12.2019.	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisnima i	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	164,962	0	26,769,866	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	7,596	0	13,893,947	0.00	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	146,497	0	3,026,847	0.00	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	7,456.00	0	9,778,716.00	0.00	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	3,413	0	70,356	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	4,864,631	0	57,571,933	2,462,882.00	23,708	346,883	2,405,852	624,828	2,058,083
Velika preduzeća	567,530	0	9,595,134	849,397	0	346,883.00	470,671	602,954	210,177
Mala i srednja preduzeća	3,127,288	0	43,631,632	1,328,295	23,708	0	1,935,181	21,874	1,781,074
Javna preduzeća	483,951	0	0	598	0	0	0	0	1,171
Potraživanja od ostalih klijenata***	685,862.00	0	4,345,167.00	284,592	0	0	0	0	65,661
Ukupna izloženost	5,029,593	0	84,341,799	2,462,882	23,708	346,883	2,405,852	624,828	2,058,083
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	5,005,369	0	79,883,277	2,196,863	23,708	346,883	2,405,852	624,828	1,952,058
od čega: restrukturirana	7,186	0	132,374	1,271	0	0	0	0	2,300
Problematična potraživanja	24,224	0	4,458,522	266,019	0	0	0	0	106,025
od čega: restrukturirana	0	0	3,607,557	126,708	0	0	0	0	102,145
Ukupna izloženost	5,029,593	0	84,341,799	2,462,882	23,708	346,883	2,405,852	624,828	2,058,083

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema vrednosti LTV pokazatelja dati su u sledećoj tabeli:

Vrednost LTV* pokazatelja	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima	
	2019	2020
Ispod 50%	25,839,474	33,232,892
Od 50% do 70%	36,728,254	48,052,270
Od 70% do 90%	26,367,023	29,927,752
Od 90% do 100%	2,634,894	1,547,297
Od 100% do 120%	3,343,319	2,277,781
Od 120% do 150%	11,226,723	6,794,849
Preko 150%	20,617,553	16,909,652
Ukupno	126,757,241	138,742,493
Prosečan LTV pokazatelj	78.15%	74.18%

*LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/kojima je to potraživanje obezbeđeno

Podaci o promenama sredstava stečena naplatom potraživanja prikazani su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2020.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	0	0
Prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	0	0
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	0	0
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927

Sa stanjem na dan 31.12.2019.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	0	0
Prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	0	0
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	0	0
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927

*Pod pojmom "period" podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji FI na koji se navedena objavljivanja odnose

12.4 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA POSTUPAK UTVRĐIVANJA OBEZVREĐENJA POTRAŽIVANJA

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja Banka je objavila u okviru tačke 6. ovog dokumenta.

12.5 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA POLITIKU OTPISA POTRAŽIVANJA

Finansijska sredstva mogu se otpisati ukoliko se proceni da se ne mogu naplatiti odnosno da postoji mala verovatnoća njihove naplate.

Prilog 12 koji govori o promenama ispravki vrednosti potraživanja je detaljnije obrađen u napomenama uz Finansijske izveštaje na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine, pa stoga nije prikazivan u ovom izveštaju.

Otpis finansijskih sredstava predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu pri čemu Banka razlikuje:

1. otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis
2. otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno odnosno da postoji mala verovatnoća naplate, ali se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva, osim dela zakonske zatezne kamate na čije obračunavanje bi Banka imala pravo i nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali sa čijim obračunom Banka odlučuje da prestane nakon sprovedenja navedenog otpisa. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (sem gore pomenute kamate čiji obračun i evidentiranje se obustavlja).

Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni).

S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis se u bilansnoj evidenciji sprovodi na teret formirane ispravke vrednosti potraživanja.

Nakon sprovedenja otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa, Banka prestaje sa daljim obračunom zatezne kamate i evidentiranjem iste u vanbilansnoj evidenciji.

U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog.

Na osnovu odluke nadležnog organa o otpisu sa otpustom duga finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje u bilansu Banke bez bilo kakvog daljeg evidentiranja. Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga sprovodi se u bilansu na teret ispravke vrednosti odnosno na teret rashoda Banke ukoliko potraživanje nije u celosti ispravljeno.

12.6 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA PRIHODE OD KAMATE I NJIHOVO PRIZNAVANJE

Prihodi od kamata po osnovu finansijskih sredstava priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose i obračunati su primenom metode efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope predstavlja metod kojim se izračunava amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i odgovarajući prihodi i rashodi po osnovu kamata alociraju na odgovarajući period. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi u toku otplate finansijskog instrumenta na njegovu knjigovodstvenu vrednost

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade koje su deo efektivne kamatne stope kao i troškove transakcija. Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili određivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva. Ukoliko Banka prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Banke, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva. Ukoliko troškovi transakcije nisu materijalni u odnosu na fer vrednost određenog finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja mogu biti evidentirani kao trošak/prihod perioda. Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva uključuju: „origination fee“ tj. naknadu koju Banka naplaćuje u vezi sa emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva i „commitment fee“ tj. naknadu primljenu za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati.

Banka obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstva obračunavaju se na neto vrednost sredstava primenom metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS/MSFI. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređena finansijska sredstva obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisana finansijska sredstva bez otpusta duga, gde Banka odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Obezvređenim finansijskim sredstvom smatraju se finansijska sredstva odobrena klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10), odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Banka se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI („purchased or originated credit – impaired“) Banka obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

Evidenciona kamata evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od kamate. Računovodstveno otpisana kamata koja je evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja. Za iznos naplaćene evidencione kao i računovodstveno otpisane kamate isknižavaju se potraživanja i obaveze po osnovu evidencione/računovodstveno otpisane kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Podaci o obračunatim i naplaćenim prihodima od kamata dati su sledećim tabelama:

31.12.2020.

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	4,922,381	3,292,405	89,969	71,673
Stambeni krediti	1,017,331	766,251	13,836	13,491
Potrošački i gotovinski krediti	3,701,154	2,335,725	71,963	54,793
Transakcioni krediti i kreditne kartice	203,896	190,429	4,170	3,389
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	5,999,489	4,860,435	131,050	120,788
Velika preduzeća	3,191,901	2,277,593	80,020	74,889
Mala i srednja preduzeća	2,222,540	2,121,287	47,087	43,358
Preduzetnici	228,783	164,478	2,976	1,599
Poljoprivrednici	117,345	91,647	921	921
Javna preduzeća	238,920	205,430	46	21
Potraživanja od ostalih klijenata	4,465,962	4,432,053	66,136	62,265
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	15,100,677	12,330,167	0	0
od čega: restrukturirana	83,710	104,216	0	0
Obezvređena potraživanja	287,155	254,726	287,155	254,726
od čega: resrtukturirana	116,409	113,661	116,409	113,661
Ukupna potraživanja	15,387,832	12,584,893	287,155	254,726

31.12.2019.

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	5,725,563	5,759,728	155,586	135,271
Stambeni krediti	981,368	1,019,786	14,284	18,281
Potrošački i gotovinski krediti	4,478,339	4,478,270	130,679	89,177
Transakcioni krediti i kreditne kartice	265,856	261,673	10,623	27,813
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	5,455,736	5,847,059	268,315	253,632
Velika preduzeća	2,914,915	3,393,648	98,408	95,457
Mala i srednja preduzeća	2,017,370	1,909,288	165,381	155,349
Preduzetnici	255,106	254,166	4,494	2,805
Poljoprivrednici	82,770	81,758	32	21
Javna preduzeća	185,575	208,199	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	5,472,755	5,426,869	313,583	307,653
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	15,916,570	16,337,100	0	0
od čega: restrukturirana	88,460	91,504	0	0
Obezvređena potraživanja	737,484	696,556	737,484	696,556
od čega: resrtukturirana	345,083	342,744	350,575	342,744
Ukupna potraživanja	16,654,054	17,033,656	737,484	696,556

12.7 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA RESTRUKTURIRANA POTRAŽIVANJA

Pod restrukturiranjem potraživanja podrazumeva se odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni deo tog potraživanja dospelo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Ustupci se mogu identifikovati na najmanje jedan od sledećih načina:

- Modifikacija postojećih ugovorenih uslova promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu:
 - na inicijalno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamata i dr.) ili
 - na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika,
- Delimično ili totalno refinansiranje potraživanja

Pod refinansiranjem potraživanja se podrazumeva nastanak novog potraživanja Banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Mere restrukturiranja se primenjuju kako na performinge klijente tako i na non-performinge klijente. Neke od najčešće primenjenih mera restrukturiranja su:

- Izmene ugovora o kreditu kao što su:
 - produženje roka inicijalno odobrenog plana otplate kredita,
 - promena iznosa i rasporeda otplate,
 - uvođenje grejs perioda,
 - promena kamatne stope,
 - promena sredstava obezbeđenja (uvođenje dodatnih sredstava obezbeđenja, odustajanje od nekih postojećih sredstava obezbeđenja itd.),
 - uspostavljanje i/ili promena ugovornih naknadnih uslova (finansijskih i nefinansijskih);
- Refinansiranje – konsolidacija dospelih i nedospelih obaveza putem novog kredita ili konsolidacija nekoliko plasmana u jedan novi
- Moratorijum otplate glavnice ili kamate ili dela glavnice ili dela kamate
- FX konverzija – zamena plasmana sa valutnom klauzulom dinarskim plasmanima u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode
- Konverzija plasmana sa karakteristikama revolvinga (kreditne kartice, dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu, revolving krediti sa jednokratnim vraćanjem) u plasmane sa anuitetnim planom otplate u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode
- Standstill Agreement
- Unapred pripremljen plan reorganizacije (UPPR)
- Pripis dospelih obaveza nedospeloj glavnici

Ovim se mere restrukturiranja ne iscrpljuju, već se može raditi i kombinacija različitih mera ili njihovo prilagođavanje specifičnim okolnostima. Tokom 2020. godine Banka je primenila izmene ugovora o kreditu po većini navedenih stavki u različitim varijantama.

Nadležni službenici u delokrugu svojih ovlašćenja, regulisanih internim aktima Banke, odlučuju o primeni određenih mera restrukturiranja pri čemu se definiše i da li je određena mera sa gubitkom ili ne. Ukoliko je mera restrukturiranja sa gubitkom, automatski se formira default događaj i klijent postaje non-performing. Klijentu se dodeljuje default rejting (8-) i on ostaje u statusu non-performing minimum godinu dana. Za vreme trajanja statusa non-performing na klijentu će se formirati obezvređenje na način na koji se formira obezvređenje i za ostale non-performing izloženosti. Nakon isteka godinu dana, Risk Manager procenjuje kreditnu sposobnost klijenta i odlučuje o prekidu default status-a klijenta koji je proizvod unošenja mere restrukturiranja sa gubitkom. Ukoliko je status default-a prekinut, klijent postaje performing i ulazi u period posmatranja (forbearance probation period) koji traje dve godine.

U toku trajanja forbearance probation perioda od dve godine klijent bi trebalo da ispuni uslove za izlazak iz forbearance statusa kroz otplatu materijalno značajnog dela ukupnog iznosa duga i da klijent nije u docnji duže od 30 dana sve vreme trajanja probnog perioda.

Ukoliko je mera restrukturiranja bez gubitka po Banku, klijent ostaje performing i pokreće se forbearance probation period u trajanju od dve godine, dok ostaju isti uslovi za izlazak iz forbearance probation perioda.

Praćenje plasmana i klijenata koji imaju primenjene mere restrukturiranja vrši se kroz redovan review proces koji se za navedene klijente sprovodi na maksimalno 6 meseci, sa svrhom da se proceni poslovanje klijenta, sprovođenje plana restrukturiranja plasmana i adekvatnost postojeće strategije, kao i da isprate sprovedene aktivnosti i njihovu usklađenost sa definisanim rokovima. Ukoliko je bilo nekih materijalnih izmena i potrebe za izveštavanjem nosioca kreditne nadležnosti (ili za donošenjem odluka), kreditni fajl se obrađuje i na kraći vremenski period od šest meseci (u zavisnosti od konkretne situacije). Praćenje se takođe vrši kroz sedmične monitoring overdue liste, kroz mesečne i kvartalne interne i eksterne izveštaje.

Praćenje sprovedenih mera restrukturiranja, kao i njihovih efekata se sprovodi ili kroz interno razvijenu aplikaciju koja je usklađena sa svim neophodnim pravilima vezanim za proces restrukturiranja ili praćenjem i kontrolom sprovođenja odobrene strategije restrukturiranja. Banka nije imala transakcije koje podrazumevaju konverziju duga u kapital tokom perioda izveštavanja u okviru aktivnosti restrukturiranja.

Osnovna načela računovodstvenih politika koja se primenjuju vezano za restrukturirana potraživanja Banka je detaljnije opisala kroz Napomene uz finansijske izveštaje u okviru tačke 3 Pregled računovodstvenih politika.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima na dan 31. decembar 2020. godine dati su u sledećoj tabeli:

31.12.2020.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	91,793,544	3,949,728	460,539	101,623	110,723	0.5%	109,899
Stambeni krediti	35,256,932	131,059	89,099	4,768	468	0.3%	74,899
Potrošački i gotovinski krediti	53,504,985	3,716,895	371,351	96,766	110,166	0.7%	35,000
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,000,954	83,120	9	9	9	0.0%	0
Ostala potraživanja	30,673	18,654	80	80	80	0.3%	0
Potraživanja od privrede**	573,839,755	6,382,987	11,138,624	5,192,644	3,391,102	1.9%	5,577,415
Sektor A	8,007,065	68,573	11,230	9,003	7,548	0.1%	187
Sektor B, C i E	87,288,365	1,502,941	1,221,393	1,160,099	668,637	1.4%	632,370
Sektor D	6,089,489	236,872	230,574	116,189	86,078	3.8%	121,019
Sektor F	60,077,528	455,001	5,275,719	20,500	159,561	8.8%	1,804,514
Sektor G	98,610,658	656,910	411,442	298,778	169,320	0.4%	7,095
Sektori H, I i J	32,929,480	545,839	703,263	440,973	228,353	2.1%	409,046
Sektori L, M i N	36,399,357	1,854,393	2,784,631	2,744,579	1,713,968	7.7%	2,551,281
Potraživanja od ostalih klijenata	244,437,813	1,062,458	500,372	402,523	357,637	0.2%	51,903
Ukupna izloženost	665,633,299	10,332,715	11,599,163	5,294,267	3,501,825	1.7%	5,687,314

Podaci o restrukturiranim potraživanjima na dan 31. decembar 2019. godine dati su u sledećoj tabeli:

31.12.2019.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	90,140,885	2,836,562	375,067	110,770	86,507	0.42%	82,005
Stambeni krediti	32,840,828	229,418	125,792	23,308	6,358	0.4%	69,934
Potrošački i gotovinski krediti	54,083,924	2,549,686	249,184	87,429	80,116	0.5%	10,780
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,191,837	49,402	66	8	8	0.0%	1,291
Ostala potraživanja	24,296	8,056	25	25	25	0.1%	0
Potraživanja od privrede**	499,268,326	5,455,176	7,036,105	5,302,947	3,304,646	1.41%	3,897,535
Sektor A	7,099,036	30,598	20,056	11,339	5,118	0.3%	878
Sektor B, C i E	86,153,597	1,059,299	1,197,256	1,049,064	579,021	1.4%	802,073
Sektor D	5,676,240	276,732	117,199	0	34,863	2.1%	0
Sektor F	59,644,185	139,690	1,092,063	68,671	59,163	1.8%	58,626
Sektor G	92,819,705	408,112	407,482	146,179	107,603	0.4%	12,318
Sektori H, I i J	28,469,834	408,280	535,687	497,790	236,249	1.9%	323,253
Sektori L, M i N	34,728,370	1,091,830	3,062,510	2,947,638	1,780,191	8.8%	2,603,621
Potraživanja od ostalih klijenata	184,677,359	2,040,635	603,852	582,266	502,438	0.3%	96,766
Ukupna izloženost	589,409,211	8,291,738	7,411,172	5,413,717	3,391,153	1.26%	3,979,540

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja dati su u sledećoj tabeli:

31.12.2020.	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	5,067	90,740	84	237,130	8,508	14	0	118,997	460,540
Stambeni krediti	5,056	21,878	0	15,908	0	0	0	46,257	89,099
Potrošački i gotovinski krediti	9	68,861	84	221,221	8,508	0	0	72,668	371,351
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2	1	0	1	0	3	0	3	10
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	11	0	69	80
Potraživanja od privrede	2,695,461	5,877,107	0	93,537	1,439,294	211,484	0	821,741	11,138,624
Velika preduzeća	0	0	0	0	1,394,916	0	0	0	1,394,916
Mala i srednja preduzeća	2,690,754	5,760,481	0	91,486	28,505	168,031	0	504,079	9,243,336
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	4,707	116,626	0	2,051	15,873	43,453	0	317,662	500,372
Ukupna potraživanja	2,700,528	5,967,847	84	330,667	1,447,802	211,498	0	940,738	11,599,164

31.12.2019.	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	8,229	48,191	0	211,676	10,292	52	0	96,627	375,067
Stambeni krediti	8,103	40,473	0	16,259	0	0	0	60,958	125,792
Potrošački i gotovinski krediti	123	7,717	0	195,417	10,260	0	0	35,666	249,184
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,12236	1,47457	0	0,149	31	28	0	1,25201	66
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	23	0	1,5	25
Potraživanja od privrede	3,295,872	2,606,307	0	59,164	160,048	2	0	914,712	7,036,105
Velika preduzeća	0	1,669,470	0	0	0	0	0	182,541	1,852,011
Mala i srednja preduzeća	3,291,018	716,531	0	57,102	144,670	2	0	370,919	4,580,243
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	4,854	220,305	0	2,062	15,378	0	0	361,252	603,851
Ukupna potraživanja	3,304,101	2,654,498	0	270,840	170,339	54	0	1,011,339	7,411,172

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja za 2020. godinu dati su u sledećoj tabeli:

31.12.2020.	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Prodaja potraživanja	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	375,067	170,102	84,621	-9	0	0	460,539	349,816
Stambeni krediti	125,792	32	36,716	-9	0	0	89,099	88,631
Potrošački i gotovinski krediti	249,184	169,987	47,820	0	0	0	371,351	261,185
Transakcioni krediti i kreditne kartice	66	3	60	0	0	0	9	0
Ostala potraživanja	25	80	25	0	0	0	80	0
Potraživanja od privrede	7,036,105	7,191,244	2,918,923	-417	-169,385	0	11,138,624	7,747,523
Velika preduzeća	1,852,011	1,394,916	1,852,011	0	0	0	1,394,916	903,612
Mala i srednja preduzeća	4,580,243	5,699,364	1,028,879	-375	0	-7,017	9,243,336	6,701,176
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	603,851	96,964	38,033	-42	-169,385	7,017	500,372	142,735
Ukupna potraživanja	7,411,172	7,361,346	3,003,544	-426	-169,385	0	11,599,163	8,097,339

31.12.2019.	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Prodaja potraživanja	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	275,855	248,501	149,054	-235	0	0	375,067	288,560
Stambeni krediti	156,640	67,593	98,397	-44	0	0	125,792	119,434
Potrošački i gotovinski krediti	119,137	180,849	50,611	-191	0	0	249,184	169,068
Transakcioni krediti i kreditne kartice	34	34	2	0	0	0	66	58
Ostala potraživanja	44	25	44	0	0	0	25	0
Potraživanja od privrede	7,417,596	2,072,115	2,234,252	-8,935	0	-210,419	7,036,105	3,731,459
Velika preduzeća	5,301,088	1,022,564	1,107,161	-6,051		-3,358,430	1,852,011	1,606,609
Mala i srednja preduzeća	1,520,749	1,033,698	531,333	-2,884		2,560,013	4,580,243	2,023,436
Javna preduzeća	595,758	0	595,758	0		0		0
Potraživanja od ostalih klijenata**	0	15,853		0		587,998	603,851	101,414
Ukupna potraživanja	7,693,451	2,320,617	2,383,306	-9,170	0	-210,419	7,411,172	4,020,019

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2019-2020, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni su ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

13. IZVEŠTAJI ZA BANKARSKU GRUPU

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. Banka posebno priprema, po metodu pune konsolidacije, i objavljuje konsolidovane finansijske izveštaje.

Podaci i informacije koje se odnose na kapital Bankarske grupe kao i podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala bankarske grupe prikazani su u prvom delu izveštaja u okviru poglavlja 2, 3 i 6, zajedno sa podacima za Banku.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	57,151,931	84	57,151,847	0	57,151,847
Založena finansijska sredstva	11,630,733	0	11,630,733	0	11,630,733
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	1,447,643	1,447,643
Hartije od vrednosti	100,749,619	268,440	100,481,179	2,073,599	102,554,778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	27,783,048	36,219	27,746,829		27,746,829
Kredit i potraživanja od komitenata	300,946,360	9,953,499	290,992,861	0	290,992,861
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	0	0
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	0	0
Nematerijalna imovina	0	0	0	2,138,539	2,138,539
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	3,578,448	3,578,448
Investicione nekretnine	0	0	0	3,527	3,527
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	303,763	303,763
Odložena poreska sredstva	0	0	0	0	0
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0		0
Ostala sredstva	179,282	32,036	147,246	1,139,969	1,287,215
Bilansna izloženost	498,440,973	10,290,278	488,150,695	10,685,488	498,836,183
Date garancije i jemstva	86,034,505	72,372	85,962,133	3,644,986	89,607,119
Preuzete buduće obaveze	91,101,849	264,995	90,836,854	20,873,165	111,710,019
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	932,930,331	932,930,331
Vanbilansna izloženost	177,136,354	337,367	176,798,987	957,448,482	1,134,247,469
Ukupna izloženost	675,577,327	10,627,645	664,949,682	968,133,970	1,633,083,652

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

(u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*		
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja	
Sa stanjem na dan 31.12.2020.											
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	89,933,229	0	0	2,132,789	92,066,018	0	3,957,587	88,108,431	33,284,077	223,496	
Stambeni krediti	34,972,742	0	0	284,189	35,256,931	0	131,059	35,125,872	33,065,218	223,496	
Potrošački i gotovinski krediti	51,715,340	0	0	1,789,646	53,504,986	0	3,716,895	49,788,091	215,175	0	
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,966,387	0	0	34,567	3,000,954	0	83,120	2,917,834	0	0	
Ostala potraživanja	278,760	0	0	24,387	303,147	0	26,513	276,634	3,684	0	
Potraživanja od privrede	574,701,243	0	8,039,941	770,126	583,511,310	4,256,677	2,413,382	576,841,251	107,312,635	5,286,917	
Velika preduzeća	111,906,365	0	1,730,087	44,921	113,681,373	948,988	152,240	112,580,145	26,625,354	793,568	
Mala i srednja preduzeća	202,471,958	0	5,897,842	481,177	208,850,977	2,962,054	1,500,956	204,387,967	70,317,838	4,426,769	
Javna preduzeća	18,271,773	0	0	20	18,271,793	0	31,556	18,240,237	3,746,321	0	
Potraživanja od ostalih klijenata**	242,051,147	0	412,012	244,008	242,707,167	345,635	728,630	241,632,902	6,623,122	66,580	
Ukupna izloženost	664,634,472	0	8,039,941	2,902,915	675,577,328	4,256,677	6,370,969	664,949,682	140,596,712	5,510,413	
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	664,634,472	0	0	0	664,634,472	0	4,492,170	660,142,302	140,596,712	0	
od čega: restrukturirana	6,614,851	0	0	0	6,614,851	0	263,091	6,351,760	2,103,973	0	
Problematična potraživanja	0	0	8,039,941	2,902,914	10,942,855	4,256,676	1,878,799	4,807,380	0	5,510,412	
od čega: restrukturirana	0	0	5,024,037	270,230	5,294,267	3,046,716	206,108	2,041,443	0	3,583,341	
Ukupna izloženost	664,634,472	0	8,039,941	2,902,914	675,577,327	4,256,676	6,370,969	664,949,682	140,596,712	5,510,412	

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.